

Звязда — 90: адваротны адлік

Да юбілею «Звядзды» застаўся 1 дзень

Паважаныя сябры!

Адміністрацыя Савецкага раёна г. Мінска шчыра віншуе калектыв рэдакцыі з 90-годдзем з дня заснавання газеты «Звязда».

Нематчыма ўявіць, што першы нумар вашай газеты быў надрукаваны 9 жніўня 1917 года. Сапраўды, «Звязда», як самая старэйшая газета краіны, мае свой непаўторны стыль, свае традыцыі, можа ганарыцца выдатнымі журналістамі і карэспандэнтамі.

На працягу многіх дзесяцігоддзяў ваша выданне дакладна і аб’ектыўна, шматбакова і змястоўна інфармуе грамадства аб важнейшых падзеях у жыцці рэспублікі і замежжа. «Звязда» — для кожнага, хто паважае родную мову, імкнецца зберагчы духоўную спадчыну Беларусі.

Сардэчна жадаем вам здароўя, невычэрпнай энергіі, творчага плены, натхнення ў працы, аптымізму, шчасця і дабрабыту. Упэўнены, што і ў будучым «Звязда» застанецца цікавай, пазнавальнай, разнастайнай, а значыць — неабходнай для чытацкай аўдыторыі.

Кіраўнік адміністрацыі В.І. ПІНЧУК.

Дарагія звяздоўцы!

Шчыра вітаем, віншуем з нагоды 90-гадовага юбілею газеты. На працягу ўсяго перыяду існавання «Звязда» была, застаецца народнай газетай, яскравым летапісам лёсаў беларусаў. Удзячны журналістам газеты за аб’ектыўнае асвятленне жыцця, праблем Ганцаўшчыны. Рады паспехам.

Паважаем сталы ўзрост выдання. Зычым калектыву далейшых творчых поспехаў, быць заўсёды здаровымі, натхнёнымі і ніколі не губляць прызнання чытача.

З павагай, удзячнасцю
Уладзімір СТОЛЯР,
старшыня Ганцавіцкага райвыканкама.

Паважаныя звяздоўцы!

Шчыра віншую вас з такой знамянальнай датай — 90-годдзем з дня выхаду ў свет першага нумара газеты «Звязда». Кожны нумар газеты — гэта сустрэчы з цікавымі суразмоўцамі, экскурс у гісторыю, знаёмства з заканадаўствам краіны з першых вуснаў. Як падпісчык з вялікім стажам, як чалавек, які займаўлены ў развіцці роднай мовы, як партнёр-паштакі, бо займаюцца арганізацыяй распаўсюджвання перыядычных сродкаў масавай інфармацыі, жадаю ўсяму калектыву газеты добрых матэрыялаў, цікавых сустрэч, творчага натхнення, духоўнага і душэўнага багачча.

З павагай

Р.А. ЖЫГАЛКА,

начальнік аддзела паштовай сувязі
Міністэрства сувязі
і інфарматызацыі Рэспублікі Беларусь.

Адпачынак

Купайцеся з асяржонасцю!

Напрыканцы купальнага сезона лета вырашыла пабалаваць на гарчаным. Беларусы энюу масава накіравалі да вады. Не хацелася б іх засмучаць, аднак у пералік закрытых санітацыйнаў дзяў для купання вадаёмаў уваходзяць на сённяшня дзень 53 зоны адпачынку. Чэрвеньская спіска, цвіценне водарасцяў пліос ліпенскаў ліўневыя дажджы зрабілі сваю «чорную» справу — якасць вады ў многіх раках, сажалках і вадасховішчах не адпавядае бяспечным бактэрыялагічным паказчыкам. Паводле інфармацыі Рэспубліканскага цэнтэра гігіены, эпідэміялогі і грамадскага здароўя зараз забараненая купання ў наступных зонах адпачынку:

Брэсцкая вобласць: рэкі Ведыма і Шчыра ў Ляхавіцкім раёне, вадасховішча «Белін» (Драгіцкаўскі раён), р. Піна (Пінскі раён), возера Мотальскае (в. Моталь, Іванавіцкі раён), вадасховішча в. Зянак адпачынку на Іванавіцкім раёне, зона адпачынку на р. Мухавец (пляж «Усход» і «Цэнтральны») у Брэсце, сажалка вёскі Крошын (Баранавіцкі раён), р. Лясная (г. Камянец).

Віцебская вобласць: р. Заходняя Дзвіна ў межах Полацка, Наваполацка, Віцебска і Бешанковіч, возера Маладзёжнае (г. Наваполацк), р. Лучоса і Віцьба ў межах Віцебска, возера Гомель (г. Полацк), возера Суя (г. Полацк), рэка Дняпр і Оршыца ў межах Оршы, возера Шаніцкая ў межах Оршы, вадаём у г. Докшыцы, возера Скобруе г. Полацк, возера Белае (Полацкі раён), вадасховішча «Бельчыца» (Полацкі раён).

Гомельская вобласць: зона

Надзея НІКАЛАЕВА.

Алена АЛЕСІК:

«І ТАДЫ, НАРЭШЦЕ, Я ПАЧНУ АТРЫМЛІВАЦЬ ПРЫБЫТАК, А НЕ ТОЛКІ ЗАДАВАЛЬНЕННЕ»

Калі ў Маларыце адкрывалі дзіцячае кафэ «Алёнка», стужку перараздаў дзеці з прытулка, які размяшчаецца цераз дарогу. «А хто павінен быць галоўным героём на такой імпрэзе? — разважае Алена — дзядзькі ў галыштках ці даўгаюныя дзядзьчыны ў кароткіх спадніцах? Кафэ дзіцячае. Значыць, адкрываць яго павіны дзеці». І вырашыла зрабіць свята для тых, якія найбольш абдзелены лёсам, лічы, з самага нараджэння. «Траба было бачыць вочы гэтых дзетак, — расказвае гаспадыня «Алёнкі». — Большасць з іх упершыню вост так ушанавалі, запрасілі на свята, частавалі прысмакамі». І нека з першага дня сталася, што падпрямьства «ЛанскаяТрэйд» узяло нефармальнае шэфства над прытулкам. Дзядзя запрашалі на святы. Мяркуюць адначыць з выхаванцамі ўстановы і Дзень ведаў у першых чыслах верасня.

Каб атрымаць упеўненне, які невялікі гарадок — Маларыта, дастаткова сказаць, што там няма гарадскога транспарту, няма ніводнага святлафора. Для такога раёнацэнтэра адкрыццё дзіцячага кафэ, вядома, стала падзеяй. Дагэтуль у горадзе нідзе не прадавалася, напрыклад, марожанае на вагу. А тут можна заказаць марожанае на свой густ з якім хочаш сіропам абод з напаяўнічым. У кафэ няма ні піва, ні іншых слабаалкагольных напіткаў. Затое ёсць сокi на разліў мсцвовага кансервава-гароднінасушыльнага камбіната велмы высокаў якасці. І каштуются яны тэпалаву менш, чым траяка ж сокi з напоякветай. Кафэ прапануе наведвальнікам свежае дзіцячае харчаванне з названага прадпрыемства. Тут можна купіць свежыя торт і пірожнае, якія завозяць з Кобрына. Можна заказаць і адбіўную ці катлету з гарнірам, бліны, драпкі. Дзеці з задавальненнем ядучь марожанае, піюць малочныя кастэлі, глядзяць мульцікі. Паступова судыі сталі прыходзіць і дзіцячымі кампаніямі, скажам, адначыць дзень нараджэння. Тады сталы састваўляюць разам і праводзяць невялікае мерапрыемства. Алена Алесік сказала, што на Новы год упершыню паспрабуюць праводзіць раінішкі.

Кафэ працуе менш за год. І гэта, падобна, любімае дзеішча кіраўніка маладога прыватнага прадпрыемства «ЛанскаяТрэйд» Алены Алесік. Памышканне прадпрыемства арандуе. У кафэ ўстаноўны купліі дзве новыя атрычкі, стварылі шок і сіллілы, ды прывабны інтэр’ер. «Каб давесці ўсё да ладу, — кажа гаспадыня, — траіцца яшчэ месцаўу года. І тады, магчыма, акрамя задавальнення, пачну атрымаваць прыбытак».

Яшчэ прадпрымальніца з Ланскаўскай аддзельнае культурнае і навуковае агенства ў Маларыце. Адсюль і назва «ЛанскаяТрэйд». Праўда, яна нічога асаблівага не азначае, склалася выпадкова. Для назвы прадпрыемства гаспадыня прыдумала беларускія словы. Але юрыст, які паехаў у Мінск рэгістраваць, у міністэрстве сказаці, што назва не праходзіць, бо

ЧЫРВОНЫ КРЫЖ БУДЗЕ ЗАРАБЛЯЦЬ ГРОШЫ

Сёлетняя 7-я Еўрапейская рэгіянальная канферэнцыя Міжнароднай Фэдэрацыі Чырвонага Крыжа і Чырвонага Паўмесця ці ў Стамбуле была закліканая вызначыць новыя падыходы і новую палітыку арганізацыі. Якія ў сувязі з гэтым змяненні чакаюць Беларускае Таварыства Чырвонага Крыжа карэспандэнту «Звязды» расказаў Генеральны сакратар Беларускай арганізацыі Віктар КАЛІБАНАЎ.

—Першым пунктам нам паралі лепш ацэньваць найбольш уразлівія спалі населеніштва. Прадаваць кропкава. Напрыклад, сяряд тых, хто пацярпеў ад аварыі на ЧАЭС ёсць і дрэнна забяспечаныя людзі, і добра. Нам у першую чаргу трэба дапамагчы тым, хто сапраўды мае ў гэтым патрэбу.

Другім пунктам нам пралапавалі аб’яднаць тых, хто ў бядзе. Напрыклад, старыя. Калі яны аб’яднаюцца, то змогуць і дапамагць адін аднаму і мець зносіны паміж сабой, а гэта велмы важна, асабліва для адзіночкі. Яны, які і раней, будуць атрымліваць дапамогу, але некіякі свае пытанні навувацця вырашаць самі.

Трэцім пунктам — донары Міжнароднага Чырвонага Крыжа. Яны паабяцалі выдзеліць сродкі на барацьбу з такімі хваробамі, як сукхоты і СНІД у нашай краіне. Тут больш хвалююць сухоты. Нашы сёстры міласэрнасці паедучь туды, дзе найбольш высокі ўзровень гэтага захворвання, і будуць раздаваць лекі і наборы з прадуктамі.

Яшчэ на канферэнцыі было вырашана, што кожнае Нацыянальнае таварыства Чырвонага Крыжа, у якой бы краіне не знаходзілася, павінна сябе максімальна акупляць. Наша задача — знайсці сродкі для рэалізацыі праектаў, і самае галоўнае — выкарыстоўваць грошы з максімальнай карысцю, каб у выпадках надзвычайнай сітуацыі мы змоглі дапамагчы і сабе, і іншым.

— **Віктар Васільевіч, раскажыце, як дабрачынная некамерцыйная арганізацыя можа зрабіць грошы?**

—Мы звяртаемся да кіраўніцтва буйных беларускіх фірмаў і кампаній з просьбай аказаць нам спонсарскую фінансавую падтрымку. Таксама мы ўспладаем вялікія надзеі на працу з насельніцтвам. Хутка ў крамах, на заправачных станцыях і іншых люд-

Дабрачыннасць

ДАПАМОГА ШКОЛЬНІКАМ...

У жніўні ва ўсіх рэгіёнах краіны пачалася рэспубліканская дабрачынная акцыя па збору канцылярскіх тавараў, кніг, спартыўнага рыштунку, пісьмовых і іншых школьных прыладаў, прымеркаваная да пачатку новага навуальнага года і Дня ведаў. Арганізатарамі гэтай акцыі выступілі Сакратарыят, абласныя, Мінская гарадская і Дарожная (БелЖД) арганізацыі Беларускага Таварыства Чырвонага Крыжа.

Мэта акцыі — падтрымаць дзціей, якія апынуліся ў складанай жыццёвай сітуацыі, падарыць ім светлы святочны настрой і радасць ад сустрэчы са школай. Уся сабраная дапамога будзе перададзеная дзеціям-школьнікам з малазабяспечаных, шматдзетных і неўладкаваных сем’яў, дзеціям-інвалідам, выхаванцам школ-інтэрнатаў і спецыялізаваных дзіцячых садкоў.

Неабябьяваць людзі, якія пажадаюць далучыцца да акцыі, могуць звяртацца ў абласныя, раённыя і гарадскія арганізацыі, а таксама ў Сакратарыят Беларускага Таварыства Чырвонага Крыжа. Кантактныя тэлефоны:

Мінская гарадская арганізацыя — (8-017) 294-85-17, 283-68-73.

Віцебская абласная арганізацыя — (8-0212) 36-91-50.

Гродзенская абласная арганізацыя — (8-0152) 74-32-26.

Гомельская абласная арганізацыя — (8-0232) 74-43-47.

Брэсцкая абласная арганізацыя — (8-0162) 23-90-48.

Мінская абласная арганізацыя — (8-017) 281-54-92.

Магілёўская абласная арганізацыя — (8-0222) 32-70-35.

Дарожная (БелЖД) арганізацыя Беларускага

Таварыства Чырвонага Крыжа — (8-017) 224-66-24.

Сакратарыят Беларускага Таварыства Чырвонага Крыжа — (8-017) 227-66-82, 227-14-17.

Надзея НІКАЛАЕВА.

Іранская нафта для Беларусі

Беларускі бок зможа свабодна распарадкацца нафтай, якая будзе здабывага на іранскім радовішчы Джодфей. Аб гэтым паведаміў Надавычаны і Паўнамоцны Пасол Ірана ў Беларусі Абдольхамід Фекры 6 жніўня пасля завяршэння ў Мінску сустрэчы парламенцкай дэлегацыі Ірана з членамі працоўнай групы Нацыянальнага сходу Беларусі па супрацоўніцтву з іранскім парламентам.

Пасол Ірана дадаў таксама, што «ў хуткім часе» ў Тэгеране павінна адбыцца пасяджэнне сумеснай беларуска-іранскай камісіі, на якой «будзе разглядацца пытанне энергаэрэсурсаў». У пасяджэнні з беларускага боку павіны ўдзельнічаць прадстаўнікі «Белтрансгаза» і «Белнафтахіма».

Абдольхамід Фекры апракма таго заявіў, што іранскі бок прапанувае праект па будаўніцтву гідралектэрастанцыі на тэрыторыі Беларусі. «Для гэтага мы пра-дугдзелілі 100 млн еўра капіталаўкладанняў». Зараз па гэтай прапанове ідуць перамоўны паміж бакамі. Паводле слоў кіраўніка працоўнай групы Нацыянальнага сходу Беларусі, дэпутата Палаты прадстаўнікоў Аналята Паўлюкова, зараз Іран мае заікаўленасць у паскарэнні рэалізацыі праграмы па стварэнню зборкі беларускіх трактароў і самазавал у Іране. Парламентары дадаў таксама, што ў бліжэйшых час тавараабарт паміж краінамі неабходна дасягоць да 500 млн долараў. «Сёння лічба складае каля 50 млн». У бліжэйшыя 5 гадоў аб’ём трэба павялічыць у 10 разоў».

Аналят Паўлюов дадаў таксама, што беларускаму боку цікавы «вопыт Ірана ў заканадаўстве па аднаўляемых крыніцах энергіі». Не абшлілі ўвагай і таксае сустрэчы парламентарыяў у Мінску і пытанні стварэння заканадаўчай базы па развіццю ядзернай энергетыкі.

МІЖНАРОДНАМУ БАНКУ ЭКАНАМІЧНАГА СУПРАЦОЎНІЦТВА ЗАБОРОНЕА АЖЫЦЦЯЎЛЯЦЬ АПЕРАЦЫІ З КАШТОВНЫМІ ПАПЕРАМІ
Нацыянальны банк Беларусі адлікаў згоду на ажыццяўленне аперацыі з каштуйнымі паперамі ў ААТ «Міжнародны Банк Эканамічнага Супрацоўніцтва».

Такое рашэнне замацавана пастановай Савета дырэктараў Нацбанка ад 31 ліпеня 2007 года № 245, паведамліў БЕЛТА ў праўлеўні інфармацыі галоўнай банкаўскай установы краіны. Раней у ААТ «Міжнародны Банк Эканамічнага Супрацоўніцтва» былі адлікаваны агульная і генеральная ліцэнзіі. Акрамя таго, гаспадарчы сід горада Мінска прызнаў яго банкрутам, і ў адносінах да банка адкрыта ліквідацыйнае вядзенне.

— Думаю, што людзей хоціць — гэта і супрацоўнікі Чырвонага Крыжа і валанцёры. На сёння ў Беларусі налічваецца больш чым 730 тысяч членаў Беларускага таварыства Чырвонага Крыжа, 157 тэрытарыяльных арганізацыяў і каля 32 тысяч валанцёраў. З апошнімі мы збіраемс працаваць асобна. Мы створым групы з моладзі, якія ў выпадку надзвычайнай сітуацыі ў нашай ці іншай краіне прыйдуць на дапамогу.

— **Якім чынам можна ўступіць у арганізацыю?**

— Гэта велмы проста. Для гэтага трэба ўступіць у перашую арганізацыю Чырвонага Крыжа. У апошні час да нас велмы шмат прыходзіць моладзі, нават замежныя студэнты. Галоўнае — арганізаваць іх і падтрымаць ініцыятывы. Надаўна мы праводзілі конкурс міні-праектаў. Студэнты пралапавалі вялікую іх колькасць, пры тым мы ўпэўніліся, на-

колькі яны дакладна бачаць праблему і шляхі яе вырашэння. На жаль, працоўная моладзь не такая актыўная. Але мы збіраемс разварушыць і яе.

— **Раскажыце аб галоўных напрамках вашай дзейнасці.**

— Чырвоны Крыж дапамагае ўсім, хто аказаўся ў бядзе. Калі чалавек хворы і адзіночкі, то наша задача выйсці на яго і дапамагчы. Нашы сёстры міласэрнасці працуюць з самымі цяжкімі хворымі. У нас ёсць дзіцячы хоспіс. Туды бацькі прыводзяць дзетак з анкалагічнымі захворваннямі. І бацькам, і дзеткам у такіх сітуацыях патрэбна вялікая псіхалагічная дапамога. Сёстры міласэрнасці стараюцца дапамагчы ўсім, чым магчыма.

У нас працуе Служба вышуку. Яна створана, каб знайсці ўдзельнікаў баявых дзеянняў, ці іх магілы. Праўда, колькасць такіх заявак хутка змяншаецца. З’яўляюцца і іншыя. Некаторыя шукаюць сваякую, якія пралалі без вестак. Напрыклад, паехаў чалавек на заробкі ў Расію і не вярнуўся. Родныя звяртаюцца да нас, а мы ў сваю чаргу — у рэгіянальны Чырвоны Крыж Расіі, і там пачынаюць шукаць. Гэта служба ўвогуле вядзе пераліску з архівамі розных краін свету. Сёння ў Службе вышуку 8 тысяч спраў тых, хто яшчэ не знойдзены.

Нашы валанцёры ажыццяўляюць розныя акцыі. Напрыклад, перад Новым годам яны фатаграфавалі дзетак, якія жывуць у дзіцячым доме, і распісалі іх кожнага, хто які жадае атрымаць падарунак. Потым пад фота дзіцяці падпісалі жахаданні падарунка, і развесілі партрэтны на ёлцы ў супермаркете. У выніку ні адно дзіця не засталася без падарунка. Людзі куплялі цацкі сваім дзеткам і гэтым. Увогуле, наша работа патрэбна не толькі тым, хто аказаўся ў бядзе, але і тым, хто дапамога аказвае. Дабрачыннасць не дае ачаросцець чалавечым сэрцам, і на гэтым трымаецца любое грамадства. У выніку створыцца менш адзіночкіх старычкі, і людзі не застаюцца адзін на адзін са сваёй бядой.

Наталля ТАЛПІНСКАЯ.

36,6

Пачалася вакцинацыя супраць гемафільнай інфекцыі

У дзіцячых паліклініках Мінска з пачатку жніўня пачалася вакцинацыя супраць гемафільнай, або ХІВ-інфекцыі. Аб гэтым карэспандэнту БЕЛТА паведамліла загадчык аддзялення імунапрафілактыкі Мінскага гарадскога цэнтэра гігіены і эпідэміялогіі Ірына Глінская.

Ірына Глінская ўдакладніла, што такія прышчэпкі атрымаюць дзеці ва ўзросце ад 3 месяцаў да 5 гадоў, якія адноснацца да груп рызыкі: часта і працягла хвароюць, з хронічнымі запаленымі захворваннямі лёгкіх, з бранхіальнай астмай, ВІЧ-інфіцыраваныя і дзеці, якія пастаням на знаходзяцца ў закрытых установах (дамы дзіцяці і інш.).

Гемафільная аб ХІВ-інфекцыя — гэта захворанні (пнеўманія, ВРЗ, бранхіт, менінгіт і іншыя), якія выклікае гемафільная палачка. Носьбітамі бактэрыі з’яўляюцца каля 40 працэнтаў дзяцей ва ўзросце да 5 гадоў. Гемафільная інфекцыя перадаецца ад дзяцей-носьбітаў паветрана-кропельным шляхам і са спінай, у тым ліку праз цацкі і прадметы ўжытку. З-за ўзроставае асаблівасці імунай сістэмы ў дзяцей да 6 гадоў імунітэт да ХІВ не фарміруецца самастойна, і таму яны перааоць інфекцыю шматразова, звычайна ў форме частых ВРЗ. Лячэнне ўскладнена тым, што ўстойлівасць гемафільнай палачкі нават да такіх антыбіятыкаў, як эрытраміцын і тэтрацыклін, дасягае 80 працэнтаў. Адзіным спосабам надзейнай аховы ад ХІВ-інфекцыі з’яўляецца прышчэпка.

Хворых менш не становіцца

Дызентэрыя, трыхінелёз, клешчавы энцэфаліт і хвароба Лайма — менавіта гэтыя інфекцыі сапавалі агульную карціну з інфекцыйнай захворваецасцю ў Беларусі ў І паўгоддзі гэтага года.

Так, за кошт двух сямейна-группавых успыхах, што адбыліся ў Мінску і ў Віцебскай вобласці, паказчыкі захворваецасці насельніцтва на трыхінелёз выраслі ў 1,8 раза ў параўнанні з адпаведным перыядам мінулага года. Інфіцыраванне клешчавым энцэфалітам праз свойкаса малако стала прычынай успыхі гэтага захворвання ў Гродзенскай вобласці, адпаведна захворваецасць на клешчавы энцэфаліт вырасла краіне па адразу ўтрая. А распаўсюджванне інфіцыраваных кляшчоў павялічыла колькасць падкапіўшых хваробу Лайма беларусаў у 1,7 раза.

Даволі стабільную сітуацыю з групавой кішчанай захворваецасцю сапсавала успыхіа дызентэрыі Зона сярэд навучаную сярэдняй школы № 1 горада Талачына, якая адбылася напрыканцы навучальнага года. У выніку агульная захворваецасць на дызентэрыю Зона вырасла па краіне ў 3,6 раза.

Затое эпідэміячная абстаноўка па шаленству, наадарт, стабілізавалася. Колькасць зарэгістраваных выпадкаў шаленства сярэд жывёліч зменшылася ў параўнанні з аналагічным перыядам мінулага года амаль удвая. Напружанай сітуацыя застаецца толькі ў Брэсцкай вобласці, дзе назіраўся рост колькасці хворых на шаленства жывёлін у 1,9 раза. Становіцца тэндэнцыя захаваўся і ў ліпені: за гэты месяц у Беларусі быў зарэгістраваны 51 выпадак захворвання на шаленства сярэд жывёлін. Для параўнання, у ліпені 2006 года ад шаленства пацярпелі 120 жывёлін. А ўсяго за 7 месяцаў гэтага года ў статыстыку па шаленству трапілі 527 жывёлін (за сем месяцаў папярэдняга года — 1035).

Ва ўрачоў — новы «арсенал»

для лячэння пацыентаў

Міністэрствам аховы здароўя зацверджаны новы пералік асноўных лекавых сродкаў. У параўнанні з папярэднім пералікам, які дзейнічаў з 2005 года, новы дакумент пашырыўся на 69 пазіцыі (у тым ліку на 42 пазіцыі па айчынных лекавых сродках) і ўключае каля 480 міжнародных непатавочных найменняў лекавых сродкаў (195 з іх вырабляюцца ці фасуюцца ў Беларусі).

Увядзенне новага Пераліку асноўных лекавых сродкаў прадастаўляе магчымасць урачам прызначаць пацыентам высакоэфэктныя прэпараты, якія дазваляюць дабіцца кантролю над шэрагам найбольш распаўсюджаных захворванняў, — тлумачыць у Міністэрстве аховы здароўя. Усе яны ўключаны ў клінічныя праатаколы дыягностыкі і лячэння хворых, зацверджаныя міністэрствам.

Для прыкладу, у новы пералік увайшлі лекавыя сродкі, прызначаныя для лячэння глаўкомы, захворванняў касцей, для ўстранення галяварукэння, маганонныя, антыбактэрыяльныя, працігрэвоковыя, сардэчна-сасудзістыя сродкі, прашпінляючыя, антыгіпертанзійныя, цукрапаіхальныя і г.д. прэпараты. Пры рэцэптурным забеспячэнні пацыентаў медыцнскія работнікі таксама кіруюцца Пералікам асноўных лекавых сродкаў.

Надзея НІКАЛАЕВА.

603 выпадкі ВІЧ-інфекцыі

За студзень—ліпень гэтага года ў Беларусі выяўлена 603 выпадкі ВІЧ-інфекцыі (за аналагічны перыяд 2006 года — 433). Аб гэтым паведамліў у адзеле прафілактыкі ВІЧ/СНІД Рэспубліканскага цэнтэра гігіены, эпідэміялогіі і грамадскага здароўя (РЛГЭГЗ).

На 1 жніўня гэтага года агульная колькасць зарэгістраваных у рэспубліцы выпадкаў ВІЧ-інфекцыі склала 8 тыс. 350 (паказчык на 100 тыс. насельніцтва склаў 86,3).

На першым месцы па колькасці зарэгістраваных ВІЧ-інфіцыраваных знаходзіцца Гомельская вобласць — 4493 выпадкі, паказчык інфіцыраванасці — 305,9 на 100 тыс. насельніцтва. На другім месцы — Мінская вобласць (1007 выпадкаў, паказчык 68,2 на 100 тыс. насельніцтва). На трэцім — горад Мінск (1177 выпадкаў, паказчык 65,8 на 100 тыс. насельніцтва).

РЭЗЕРВЫ ЭКАНОМІІ

КАБ ЦЯПЛО НЕ ГРЭЛА НЕБА

Р ацыянальнае выкарыстанне энергіі (цэплайв і электрычнай) для мясцовых улад сёння — адна з першасных задач. Што робіцца ў Шчучынскім раёне «МС» расказаў старшыня раённага Савета дэпутатаў Аляксандр ВАСЬКО:

— Нашаму раёну трэба на 9 працэнтаў скараціць аб'ёмы энэргяпрадукцыі ў параўнанні з леташнімі. За першыя 6 месяцаў гэтага года мэтавы паказчык энэргяберажэння ў раёне склаў мінус 15,97 працэнта, што, безумоўна, вельмі прыемна. Рэалізацыя праграма па пераводу газавых кацельняў на дровы, прадукты дрэваапрацоўкі і торфабытку. На баланс раённага ўнітарнага прадпрыемства жыллёва-камунальнай гаспадаркі 32 кацельні. 14 з іх пакуль што працуюць на прыродным газе. Сёлета запланавалі перавесці 2 кацельні (у гарадскім пасёлку Жалудок) на забеспячэнне мясцовым палівам. Тое ж датычыцца і кацельні хлебазавода райспажытгаварства.

Кацельні, якія працуюць на дровах, мы забеспячваем закрытымі механізаванымі складамі для паліва — што сухое палена кінуць у печ, а што сырое, розніца вялікая. Гэта таксама дае адувальны эффект. Пільнай увагі заслугоўваюць воданасорныя вежы, якія часта працуюць. У кароўніках, цялятніках выкарыстоўваюць электраводанавральнікі. Імкнёмся змяніць энэргэмістае абсталяванне на менш затратнае. Ужо ў маі была распрацавана праграма падрыхтоўкі дамоў і кацельняў да зімы, якая прадугледжвае ўцяпленне будынкаў, замену вокнаў і г.д.

Запісала Інга МІНДАЛЁВА

Віктар БУГЛАК у адказе за сваю тэрыторыю.

Уявіце сабе, што высюковы жыхары раптам перасталі займацца асабістай падсобнай гаспадаркай і пачалі засяваць участкі травой «пад газон»... Бязглуздыца? Нонсенс? Напэўна.

Ні для каго не сакрэт, што сёння асабісты падсобны гаспадаркі з'яўляюцца сур'ёзнай падмогай для высюковай сям'і. Увогуле, цяжка ўявіць, што высюковы могуць бегаць у магазін па цыбулю ці кілаграм бульбы. Бо ўсё гэта ёсць на сваім падворку — і цыбуля, і бульба, і малако, і тварог...

Кожны жыхар вёскі, хоча ён таго ці не, моцна стаіць на зямлі, яе апрацоўвае, з яе жыве. Жыве, магчыма, не так багата, як хацелася б. Таму менавіта на дзяржаве, на мясцовай уладзе ляжыць асабліва адказнасць за тое, каб заканадаўчыя нормы, якія рэгулююць тыя ці іншыя пытанні выдзялення сельскай гаспадаркі, рэалізаваліся на практыцы. Таму што сялянская праца не павінна быць сізіфавай — калі ты ўвесь час штурхаеш камень уперад, а ён усё роўна коціцца назад. Яна павінна быць выгаднай.

У Юр'евскім сельсавеце, што ў Смалевіцкім раёне, зборам малака ад насельніцтва займалася раней вытворчае аддзяленне «Парыжская Камуна». Але ў 2002 годзе па прапанове Мінскага аблвыканкама шэраг сельскіх Саветаў пераклалі гэту ношу на свае плечы. І абіраючыся, так бы мовіць, на ўласныя зольнасці, пачалі гэту справу «раскручваць». У адных атрымалася лепш, у іншых... не атрымалася ўвогуле.

Юр'евскі сельскі Савет з 2002 года па здадзенню насельніцтвам малаку займае першае або другое месца ў раёне. Віктар Буглак, старшыня Савета, змог нарэшце здзейсніць сваю даўнюю мару — купіць за «малочныя» грошы аўтамабіль «Нива», такі неабходны для работы. Траёчку частку грошай, праўда, выдзеліў райвыканкам — але ж астатняе заробілі самі.

Падазраю, што многім з калег Віктара Пятровіча гэты факт падасца чымсьці незразумелым. Улезшы ў «малочную раку», некаторыя сельскія Саветы многія гады ледзь зводзяць канцы з канцамі. А тут — чысты прыбытак, які можна патраціць на тое, што больш неабходна.

Проста ў наўняўсіці — вынік добра наладжанага працэсу. Практычна з усімі малаказдатчыкамі (а іх крыху больш за 80) заключаюцца дагаворы, за выключэннем вёсак, дзе ўтрымліваюцца ўсяго 1–2 каровы і куды нявыгадна «ганяць» малаквозы. Як гаворыць Віктар Пятровіч, стаўленне да патэнцыйнага малаказдатчы-

ка вядомы тым, што ў ім засядала Гарадская рэвалюцыйная менавіта ў «Брыстоль» нарадзіўся Белье рух. У вайну там быў шпіталь, а ў акупацыю ўзнікла падпольная група «Нясюрных», якая ратавала ваеннапалонных.

Непадалёк ад колішняга «Брыстоль» сёлета праводзіліся раскопкі на месцы новага будынкаў, і археолагі раскапалі жытло сярэднявечнага мастака і знайшлі яго прылады, якія будуць выстаўлены ў музеі.

У самай шыкоўнай была «Брыстоль», дзе цяпер месціцца навучная ўстанова культуры, — расказвае Вольга Чарняўская. — Гаспадары вельмі хацелі, каб там усё было паўночнае. Гэты царкоўны і культурны дзеяраў, вышкленыя лакеі, электрычнасць, першакласныя нумары, ванны, рэстарация. Не горш чым у сталіцы. У час находжання ў Магілёў Стаўкі Мікалая II там жылі паслы саюз-

АТРЫМАЦЬ АДДАЧУ АД ЗЯМЛІ...

Вадзіцель малаквоза Геннадзь ЖУКОЎСкі і лабарант Валанціна ДРАЗДОЎСКАЯ.

Віктар Пятровіч увогуле не разумее, як у кагосьці карова можа даваць па 8–10 літраў малака ў дзень. «У мяне, — смеецца, — каза палову гэтага давала». А карова пры нармальным догляды давае павінна 30–40 літраў даваць. «Выхад» малака залежыць, па-першае, ад прадукцыйнасці жывёлы. Па-другое, ёй патрэбна збалансаваны корм, добрая паша. Дарэчы, паша ў Юр'евскім сельсавеце выдзяляецца насельніцтва на бясплатнай аснове з разліку 70 сотак на адну карову. Падкормвае і падкормлівае пашу гаспадарка. Вельмі выгадна, сцвярджае Віктар Буглак, браць на адкорм бычок, які потым можна здаць назад у гаспадарку.

З чым праблема, дык гэта з даільнымі апаратамі, якія многія хацелі б набыць ва ўласнае карыстанне. Апараты не прадаюцца нідзе ў раёне, а між тым, людзям яны патрэбны.

Чаму б не наладзіць іх продаж у кожным райцэнтры? Паехаў чалавек і купіў. Раней такія ж пытанні ўзніклі па сепаратарах і маслабойках — цяпер, дзякуючы Богу, яны з'явіліся на паліцах магазінаў, людзі і набываюць для дамашняй вытворчасці масла, смятаны, вяршкова. А вось даільныя апараты не прадаюцца. Між тым, з'яўленне іх у гандлёвых пунктах значна палегчыла б жыццё высюковаў. Мне і самому неаднойчы даводзілася даць карову — затрачаў на гэта хвілін 30–40. І так — 4–5 разоў у дзень. Рукамі балелі неймаверна... А як жа жанчыны, якім даводзіцца даць жывёлу з месяца ў месяц, з года ў год?

(Заканчэнне на 2-й стар. «МС».)

ДЭБЮРАКРАТЫЗАЦЫЯ

ЦІ ТРЭБА СТАРШЫНІ ЛІЧЫЦЬ... БУСЛОЎ?

Р озныя арганізацыі і ведамствы, бывае, такое папрасяць у якасці справаздачы ад кіраўнікоў прадстаўнічай улады — самага блізкага да людзей звязана ўлады, што проста дзіву даешся. Няўжо не разумеюць аўтары такіх запытаў, што старшыням сельскіх і пасялковы Саветаў у першую чаргу трэба вырашаць праблемы выбаршчыкаў — без валаці, апэратыўна?

Старшыня Багушэўскага пасялковага Савета дэпутатаў Сенненскага раёна Любоў ТРУБЕКА ўзначальвае орган прадстаўнічай улады толькі год. Разам з сакратаром усломнілі, што раней (яшчэ да прыняцця ёю пасады) экалагі прасілі... буслоў падлічыць. Маўляў, дзе убачыць гнездаванне, адзначце. Акрамя гэтага, ветэрынарная служба прапановуе зрабіць справаздачу аб колькасці сабак у вясцоўцы, каб закупіць неабходную колькасць прышчэпак. Ды яшчэ ў ЖКГ прасілі, каб далі даведку ім пра жыллё, дзе ніхто не жыве. Служба сацыяльнай абароны цікавіцца, колькі ў сельсавеце адзіночных старых. «Безумоўна, апошняе мы ведаем, — адзначае старшыня. — Нам няцяжка падрыхтаваць ліст, але ж гэта і іх праца. У нас штат невялікі: старшыня, сакратар, бухгалтар ды тэхнічка на 0,5 стаўкі. Сакратар паралельна і пашпартнай работай займаецца, а раней гэта рабіў спецыяльны чалавек. Наогул, лічу, што часта эканомім мы не на тым, на чым трэба. Вось далі нам аўтамабіль, а вадзіцель у штале не прадугледжаны. Канешне, я магу сесці за руль, але ж правы атрымала даўно, ды і пасля таго, як адбыліся выпадкі ібелі калег у аварыях, калі шчыра, боюся сама ездзіць».

Цяжка не пагадзіцца з Любоўю Емяльянаўнай і наконот таго, што патрэбны Савету рабочы. Няўжо той жа будынак павінна рамантаваць сама старшыня — жанчына? «У школе як? Ад колькасці вучнёў залежыць колькасць педагагічнага саставу і г.д. У тым жа ўказе Прэзідэнта № 21 абазначана, што і ў сельвыканкамах прадугледжваецца залежнасць ад колькасці насельніцтва і арганізацыі. (У нас у Багушэўску — больш за 3,4 тысячы жыхароў.) Можна па-добраму пазайздросціць Коханавіцкаму пассавету ў Талачынскім раёне, дзе аб'яднаны пасялковы і сельскія Саветы. Жывуць там каля 7 тысяч чалавек, ёсць каму выконваць гаспадарчыя функцыі. А ў нас... Тыя ж дровы распілаваць, замак урэзаць у дзверы... Гэтым трэба займацца супрацоўнікам выканкама? Адміністрацыйны будынак — твар улады. Ну, што падумаюць людзі пра сваю мясцовую ўладу, кіраўнікі якой самі займаюцца рамонтам?» — задае рытарычнае пытанне Любоў Трубека.

Прасілі палічыць буслоў і старшыню Обальскага сельскага Савета дэпутатаў Шумілінскага раёна Мікалая СОБАЛЯ: «Канешне, калі газавы альбо энэргетыкі прасяць даць даныя на грамадзян, што маюць ільготы на газавыя балоны і, адпаведна электраэнэргію, мы гэта робім з задавальненнем», — гаворыць ён. — Але ж, напрыклад, падатковая служба патрабуе даведкі ад грамадзян, каб адзначыць, куды менавіта яны здаюць жывёлу. Калі няма інфармацыі аб тым, што здалі дзяржаве, возьмуць падаатак. А як мне пракантрыляваць, што людзі не прадалі карову суседу альбо расінае не купілі яе ды не вывезлі? Калі гэта спраўдзіць робіцца, маглі б самі супрацоўнікі падатковай службы займацца гэтай праблемай. А пакуль адну даведку мы выдаём грамадзяніну, другая застаецца ў нас, а трэцяя — накіроўваецца ў інспекцыю. Пра сабак асобная размова. Ветэрынарная лячэбніца павінна ведаць, колькі вакцыны закупіць. Няўжо нельга загазаць вакцыну, улічваючы, што большасць насельніцтва мае ў дварах сабак? Што датычыцца гаспадарчай жывёлы, безумоўна, мы штогод яе перапечам. Гэта неабходна самім грамадзянам: ім патрэбна даведка, каб здаць цяля, карову. Мы пацвердзім, што чалавек трымае гаспадарку. Наогул, у сельсавеце па прычыну «аднаго акна» выконваецца 21 працэдура. Людзям вельмі зручна. А працуюць дзеля гэтага толькі 3 супрацоўнікі. Адказваем за 40 вёсак з насельніцтвам 3,8 тысячы чалавек».

Старшыня Ноўкінскага сельскага Савета дэпутатаў Віцебскага раёна Васіль СУХАДОЛАў расказаў, што ў першым паўгоддзі ў аблвыканкам і Адміністрацыю Прэзідэнта мясцовыя грамадзяне накіравалі 8 зваротаў. Патрабуюць тэрмінова асфальт змяніць, дом адрамантаваць. А дзе адразу знайсці на ўсё гэта грошы? Колькасць зваротаў непасрэдна ў сельскі Савет знізілася на 56 працэнтаў. Адрамантаваны будынак прадстаўнічай улады, дзе без праблем можна зярнуцца да спецыялістаў па зямельных і геадэзічных пытаннях, па пытаннях, звязаных з банкаўскай і страхавой сферамі. «Адно акно» дазваляе апэратыўна выконваць 32 адміністрацыйныя працэдурны.

А вось што расказаў старшыня Дабравілінскага сельскага Савета дэпутатаў Лёзненскага раёна Надзея ПАПЛЯКОЎСКАЯ: «Канешне, калі падлічыць, менш папер не стала. Розным арганізацыям і ведамствам трэба па-ранейшаму рыхтаваць справаздачы. Стараемся, каб простыя людзі, якія да нас звяртаюцца, з-за гэтага «папяровага кругавароту» не былі пакрыўджаныя, чакаючы вырашэння сваіх ўласных пытанняў. Дзеля гэтага ўкаранілі г.зв. прыцып «аднаго акна». Шмат людскіх пытанняў сталі ў выніку вырашацца больш апэратыўна. Самі робім і адпаведныя запыты, збіраем усю неабходную дакументацыю. Імкнёмся, наогул быць бліжэй да людзей. І гэта не проста прыгожыя словы. Штомесец выдзяляем у вёскі і на месцы разбіраемся, чым канкрэтна можна дапамагчы. Старацца працуюць нашы старшыні, ім людзі давяраюць, бо ведаюць, што яны абавязкова будуць абараняць інтарэсы аднаўскоўцаў».

Старшыня Суражскага пасялковага Савета дэпутатаў Аляксандр ВЯЛІТЧАНКА адзначаў: «Канешне, статыстычныя справаздачы ёсць, былі і будуць. Не магу сцвярджаць, што папяроявай работы становіцца менш. Па-ранейшаму прадстаўляюць любую інфармацыю, якую ад нас патрабуюць: па лініі раённай службы ЖКГ, сацыяльнай абароны. Канешне, гэты займае нейкі час. Але ж з іншага боку дзякуючы прыцыпу «аднаго акна» грамадзяне не пакрыўджаны ўвагай да іх пытанняў. Больш арганізавана вырашаюцца людскія праблемы».

Такая вось карціна атрымліваецца. Дырэктыва Прэзідэнта № 2 «Аб меры па далейшай дэбюракрызацыі дзяржаўнага апарата», сацверджаная напрыканцы мінулага года, бадай, пакуль што выконваецца з цяжкасцямі. Калі і далей лічыць буслоў будучы старшыня, што тады застаецца рабіць тым жа экалагам?

Як адзначыў першы намеснік кіраўніка Адміністрацыі Прэзідэнта Анатоль Рубінаў, які нядаўна вывучаў на Віцебшчыне выкананне адпаведнай дырэктывы, яна на тое і прынятая, што ў ёй была народная неабходнасць. Зваротаў у адміністрацыю ад грамадзян у першым паўгоддзі стала менш на 41 працэнт. Гэта значыць, што мясцовыя ўлады сталі больш пільна разглядаць праблемныя пытанні. А вось яшчэ адна лічба. Згодна з вынікамі апытання, толькі 12 працэнтаў насельніцтва давярае мясцовай уладзе.

Значыць, трэба заваўваць давер людзей на месцах. На жаль, некаторыя кіраўнікі ў рэгіёнах, прабачце, лічаць сябе ледзь ці не панамі. І на тым жа факты скаргаў «наверх» рэагуюць неадэкватна: мякка кажуць, не хочуць прызнаць праўду, што пакрыўдзіліся на іх з-за раўнадушша, фармалізму.

Канешне, не ўсе дамы можна адразу адрамантаваць — ну прыедзь да чалавека, паглядзі, супакой, дай даручэнне праблему вырашыць. Не, адказваюць, грошай няма. А што датычыцца міжведамасных папер — сабраліся б кіраўнікі на раённым і абласным узроўнях ды абмеркавалі, якія даведкі неабходныя, а якія не. Каб не шукала бабулька ў вёсцы старшыню, які лічыць сабак па дварах...

Аляксандр ПУКШАНСКІ.

ЛЕПШЫЯ СПЕВЫ, ЮШКА І КАЛЫХАНКА — У СЯМ'І ЕЎДАКІМОВІЧАЎ

У выхадныя дні ў Глуску праішоў фестываль сямейнай творчасці «Сюзор'е талентаў». У ім бралі ўдзел сямейныя творчыя калектывы з усіх гарадоў і сельскіх раёнаў Магілёўскай вобласці.

У праграме фестывалю былі не толькі канцэрты, сямейныя гульні ды забавы, але і конкурс на лепшае прадстаўленне старажытнай дзіцячай люткі і выкананне калыханкі. А на радзі Пціч адбылося слаборніцтва на прыгатаванне лепшай сямейнай юшкі.

Галоўны прыз фестывалю атрымаў сямейны ансамбль Еўдакімовічаў «Святая» з Пратасевіцкага сельскага дама культуры Асіповіцкага раёна. У складзе ансамбля — муж, жонка і трое дзяцей, самаму малодшаму з іх — 3 гады. У падарунак ад арганізатараў сям'я атрымала маразінік.

Ілона ІВАНОВА.

МАГІЛЁЎСКІ АРБАТ,

або Шпацыр па Ленінскай

Ленінская — адна з найбольш старажытных вуліц у Магілёве, і ва ўсе часы была адной з галоўных і прэстыжных. Яна пачала фарміравацца яшчэ ў XI стагоддзі, і спачатку называлася Ветраная, бо прадзімалася ўсімі вятрамі з боку Дняпра. Вуліца расла разам з горадам, і ў XIX стагоддзі стала называцца Вялікай Садовай. Сваю цяперашнюю назву Ленінская атрымала ў 1919 годзе, замест першых рэвалюцыйных назваў — Трощага і Дзекабрыстаў. Было нямаля прапанова змяніць сваёву назву на гістарычную, аднак на такі радыкальны крок улады так і не вырашыліся. Кампраміс знайшоўся ў выглядзе дадатковых таблічак з гістарычнай назвай «Вялікая Садовая».

Сёння вуліца Ленінская аб'ядноўвае дзве галоўныя плошчы Магілёва — Савецкую і імя Леніна. Ідэя зрабіць яе пешаходнай — вельмі даўная. Аказваецца, яшчэ ў 1983 годзе Магілёўскі гарвыканкам афіцыйна прыняў рашэнне ператварыць вуліцу ў пешаходную зону.

— Яны працаваў на заводзе «Тэхнапрыбор» начальнікам цэха, — расказваў старшыня Магілёўскага гарвыканкама Віктар Шорыкаў. — І памятаю, як кожнаму прадпрыемству нібыта давалі ўчастак работы. Аднак далей за размовы справа не пайшла. Наўрад ці тады нестала сродкаў, проста не хапіла волі, каб гэтую ідэю ўвасобіць у жыццё.

Калі Віктар Шорыкаў стаў кіраўніком горада, ён загарэўся ідэяй зрабіць для гараджан і турыстаў свой, магілёўскі Арбат. Тады, усміхаюцца ён зараз, частку Ленінскай проста раскапалі ўшэнт, каб не было да-

рогі назад. Пачалі ад пракладкі новых сетак, прадоўжылі рамонт фасадаў і завяршылі добраўпарадкаваннем. На работы першага этапу спатрэбілася нямногім больш за паўгода.

— Ленінская — гэта старажытны кавалек Магілёва, які, нягледзячы на ўсе войны і катаклізмы, захаваў даволі вялікія астраўкі гістарычнай забудовы XIX—XX стагоддзяў, — тлумачыць навуковы супрацоўнік музея гісторыі Магілёва Вольга Чарняўская, якая праводзіць экскурсію па вуліцы Ленінскай. — Іх больш у горадзе няма, і гэту спадчыну трэба захоўваць.

Адзін з самых цікавых будынкаў на вуліцы — пад нумарам 1. Сёння гэта прыгожы і велічны Дом грамадзянскіх абрадаў. Сам будынак датуецца другой паловай XIX стагоддзя, але ён быў пабудаваны на падмурку сярэднявечнага гасціннага два-

Пешаходная вуліца ў цэнтры Магілёва стала любімым месцам адпачынку гараджан і гасцей горада

ных дзяржаў, а пасля лютайскай рэвалюцыі менавіта ў «Брыстоль» нарадзіўся Белье рух. У вайну там быў шпіталь, а ў акупацыю ўзнікла падпольная група «Нясюрных», якая ратавала ваеннапалонных.

Непадалёк ад колішняга «Брыстоль» сёлета праводзіліся раскопкі на месцы новага будынкаў, і археолагі раскапалі жытло сярэднявечнага мастака і знайшлі яго прылады, якія будуць выстаўлены ў музеі.

— Самы шыкоўнай была «Брыстоль», дзе цяпер месціцца навучная ўстанова культуры, — расказвае Вольга Чарняўская. — Гаспадары вельмі хацелі, каб там усё было паўночнае. Гэты царкоўны і культурны дзеяраў, вышкленыя лакеі, электрычнасць, першакласныя нумары, ванны, рэстарация. Не горш чым у сталіцы. У час находжання ў Магілёў Стаўкі Мікалая II там жылі паслы саюз-

даволі неадназначна. Гаспадары маюць іншы погляд на праблему: яны гавораць, што вырашвалі сваім умашаннем будынак, які разбураўся.

На пачатку XX стагоддзя на Вялікай Садовай вуліцы шмат даходных дамоў, дзе здавалася жыццё. А ўнізе месціліся шматлікія крамы, атэль, кафе і рэстараты. Прозвішчы большасці ўладальнікаў — яўрэйскага паходжання.

У даведніку «Увесь Магілёў за 1912 год»: фатаграфія Фішмана, дом Гофмана з каўбаснай крамай і майстэрняй мужыцкага краўца Хайкіна, крама пальчатка Ліўшыца, майстэрня залатых і сярэбраных вырабаў Махіліна «Швейцарыя» і гэтак далей.

Дарчы, рэкламныя праспекты ў той час умілі рабіць зусім не горш за сучасныя. Напрыклад, васьм разоў напісана ў даведніку пра садавінна-каліянінскую краму купца Аліваннікава: «Мноства святла і паветра, прастор і раздолле, педантычна чысціня, горы анасанав, сакавітыя дзённы, прыгожа іскрыцца ікра, васьм цэлаў гара сёмгі, а вось і законная пара ўсіх закуск — балык... Вы ў краме Аліваннікава, дзе ёсць усе навіны Пеярбургскай гаспадарчай кухні».

— Вельмі любілі наведваць магілёўскія крамы прынцыпы, дачкі Мікалая II, — расказвае Вольга Чарняўская. — У Царскім Сяле дзвучылі былі заціснутыя цырыманіяла, а ў Магілёў яны прывязвалі як на свята. Яны свабодна рухаліся па гораду і мелі пры сабе грошы. У крамах яны набывалі тавары без торгу, што выклікала здзіўленне ў мясцовых лавацікаў.

(Заканчэнне на 2-й стар. «МС».)

АТРЫМАЦЬ АДДАЧУ АД ЗЯМЛІ...

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар. «МС».)
Сёння вяскоўцу, які здае малако, аплата ідзе, так бы мовіць, не за фізічную, а за заліковую яго вагу. Інакш кажучы, за тлустасць. Раней гэты важны для малака паказчык Віктару Буглаку даводзілася кантраляваць асабіста і з аматарамі разбаўляць малачо выхваўчыя размовы вясці. Ці то выхаванне так падзейнічала, ці то дыферэнцыраваная ў залежнасці ад якасці аплата, ці то арганізацыя двайнога кантролю — у самой гаспадарцы і на малаказаводзе — але і ў мінулым годзе, і сёння якасць здадзенага насельніцтвам Юр'еўскага сельсавета малака не вышліла ніякіх прэтэнзій.

Ад працэнта тлустасці напрамую залежыць і аплата. За аснову бярэцца паказчык 3,4 працэнта. Калі ж тлустасць малака складае 4,2 працэнта, ма-

Надзея Пятроўна СЦЕФАНОВІЧ: «Сваё малачо з магазінным не параўнаць».

мінным тымі — (Н.К.) мы гэта зробім.
Сёння ў сельвыканкама наладжаны настолькі трываляы сувязі з гаспадаркай, што да ўтварэння свайго ўласнага камунальнага ўнітарнага прадпрыемства па аказанню дапамогі вяскоўцам (КУПа) тут яшчэ не падступаліся, бо вялікай патрэбы ў гэтым не бачылі. Але Буглак ужо накіраваў заяву ў раён на выдзяленне сельсавету тэхнікі для арганізацыі КУПа.

— Папрасіў не так і многа, — усміхаецца Віктар Пятровіч. — Трактар «Беларусь», прычэп, капалку, ротарную касілку і трохкорпусны плужок. Калі ўдасца арганізаваць сваё камунальнае прадпрыемства, мы будзем больш мабільнымі і менш залежнымі ад гаспадаркі. І цэны на паслугі зробім даступнымі, не вышэй, чым цяпер. Захоца, скажам, Івановіч узраець у частак сёння — калі ласка, пажадае Пятроў зрабіць гэта праз тыдзень — ніякіх праблем.

Цяпер старшыня сельскага Савета ўсіх агітуе набываць участкі для вядзення асабістай гаспадаркі. Зямлю можна прыдбаць (у тым ліку і гараджанам) і ў прыватную ўласнасць, можна і ў арэнду.

— Я толькі «за», калі зямля апрацоўваецца і даглядаецца, калі яна дае ўраджай і радуе свайго гаспадара. І дзяржава, на мой погляд, павінна прыкладаць усе намаганні для далейшага развіцця падсобных гаспадарак. Тут жа не патрабуецца вялікіх затрат. Усяго толькі крыху падтрымаць вяскоўца — па малаку, па апрацоўцы глебы... Ды і сабекошт прадукцыі ад насельніцтва значна ніжэйшы. Вось вам і выгада для дзяржавы, — упэўнены Віктар Буглак. — А не падставіць яна плячо, усё з цягам часу прайдзе і заняпад. Той жа гаспадар па бульбу будзе ў магазін бегаць, а пасля работы — адпачываць. Толькі я, як вясковы жыхар, гэтага пакуль што сабе не ўяўляю...

— Нядаўна раіліся з людзьмі, калі лепш пачаць уборку збожжа на прыватных участках. Яны прасілі крыху пакачаць — няхай, майляў, да псе. Але, думаю, у бліжэйшыя выхадныя (размова са старшынёй Савета адбылася на

Фота Яўгена ПЯСЕЦКАГА.

Яўген Яўгенавіч ЛОЙКА сёння «генерал»: прыйшоў дзень радойкі.

лаказдатчыку плаціць за 100 літраў прадукцыі як за 125. Выгада відэавочна. У сярэднім жа жыхар сельсавета, які рэгулярна здае дзяржаўнае малако, атрымлівае за гэта ад 150 да 200 тысяч рублёў у месяц. Так што спаборніцтва з дачнікамі, якія гатовы купляць у насельніцтва малако па 1 тыс. рублёў за літр, сельвыканкам пакуль выйграе.

Дзе асабісты падсобны гаспадаркі сапраўды «знайшлі» сябе, дык гэта ў вырошчванні бульбы. У Юр'еўскім сельсаветце для больш эфектыўнага выкарыстання зямлі прыватныя ўчасткі грамадзян (30 га) вынесены ў палі агульнага севазавоту. На чалавека прыпадае 25—30 сотак. За апрацоўку адной вясковыя пляшчы калгасу 4 тысячы рублёў на год. Калі памножыць 4 тысячы на 30, атрымаецца 120 тысяч. Дорага? Не спяшайцеся з вывадамі.

У апрацоўку ўваходзіць унясенне арганікі, ворыва і культывацыя ўчастку, нарэзка багразэн. Падчас пасяўной выдзяляюцца сажалка і транспарт для падвозу насення. Прычым, па ўсё гэта не трэба

— Але я толькі што быў на гэтых палетках, бульба — выдатная, і ніякага пустазелля, — сцярджае Віктар Буглак. — Яно і зразумела. У палук севазавоту ніколі не сажалі бульбу «па бульбе», на адным і тым жа месцы. Гэта, дарэчы, стала адным з галоўных аргументаў для

ДАРЭЧЫ...

«Дзяржава гарантуе грамадзянам выкананне іх правоў і абарону законных інтарэсаў, звязаных з вядзеннем асабістай падсобнай гаспадаркі.
Дзяржава садзейнічае развіццю і ўмацаванню асабістых падсобных гаспадарак праз стварэнне сельскіх (пасялковымі), раённымі выканаўчымі і распарадчымі органамі камунальных унітарных прадпрыемстваў (з кансультацыйнымі пунктамі і пунктамі пракату сельскагаспадарчай тэхнікі, гужавых і іншых сродкаў) па аказанню грамадзянам, якія ажыццяўляюць вядзенне асабістай падсобнай гаспадаркі, паслуг па вырошчванні сельскагаспадарчых культур і ўборцы ўраджаю, нарыхтоўцы кармоў, рэалізацыі вырашчаныя прадукцыі, нарыхтоўцы паліва, апрацоўкі зямельных участкаў і іншых паслуг;
аказанне дапамогі ў рэалізацыі лішкаў сельскагаспадарчых прадукцыі, вырабленай у асабістых падсобных гаспадарках;
правадзенне штогадовых мерапрыемстваў па прафілактыцы інфекцыйных і інвазійных за-

хворванняў жывёлы, якія знаходзіцца ва ўласнасці грамадзян, якія ажыццяўляюць вядзенне асабістай падсобнай гаспадаркі, рэалізацыю грамадзянам, якія ажыццяўляюць вядзенне асабістай падсобнай гаспадаркі, племяннога маладняку жывёлы (свіней, буйной рагатай жывёлы, коней), птушкі, мінеральных і арганічных угнаенняў, сродкаў аховы раслін, садачнага матэрыялу сельскагаспадарчых культур, камбікармоў і збожжа на кармавыя мэты; забеспячэнне патрэб грамадзян, якія ажыццяўляюць вядзенне асабістай падсобнай гаспадаркі, у сенаскосах і пашах для свайго жывёлы.
Мясцовыя выканаўчыя і распарадчыя органы абавязаны забяспечыць у першачарговым парадку грамадзян, якія вырабляюць сельскагаспадарчую прадукцыю, абсталяванымі ў адпаведнасці з тэхнічнымі патрабаваннямі гандлёвымі месцамі для яе рэалізацыі, а таксама абарону гэтых грамадзян ад вымаганя і іншых злчынчых замахаў на гэту прадукцыю...»
Закон «Аб асабістых падсобных гаспадарках грамадзян», арт. 7.

ВЕДАЙ СВАІХ

У Ніжнім Церабяхове Столінскага раёна куды ні ступі, кругом заўважы «след» мясцовага майстра. Танцпляцоўка, Дом культуры, знак на ўездзе ў вёску, нават лазня аформлены творамі Паўла Куліка. Яго можна назваць мастаком, разбярор па дрэву, кампазітарам, паэтам, спеваком, будаўніком. І ўсё будзе праўдай.

Бог рэдка адорвае аднаго чалавека такім букетам талентаў, які дастаўся вяскоўцу са Століншчыны. Ён не мае спецыяльнай адукацыі ні па аднаму з відаў мастацтва, але за што ні бярэцца, усё робіць добра. З-пад пэндзля выходзяць карціны аматара, а з-пад пяра — не вершы з кульгавай рыфмай — наадварот. На партрэт жонкі мастака можна глядзець доўга-доўга, угадваючы ў рысах зусім рэальнай жанчыны абагулены вобраз жаночасці, музы. А на вершы яго зараз спявае песні амаль уся Століншчына.

Са сваёй Аленай Герасімаўнай Павел Паўлавіч прахыў у згодзе трыццаць гадоў. Дваіх дзяцей выгадавалі. Абое ўжо маюць свае сем'і, працу. Сын жыў у Мінску, дачка настаўніца ў суседняй вёсцы. Алена прыехала сюды некалі па размеркаванні пасля культасветучылішча. Павел выкладаў у мясцовай школе малыванне. Так і сустрэліся дзве творчыя асобы. Цікава, што па адукацыі Павел Паўлавіч — аграром. Такія вося асабліваці лёсу. Пасля школы бацька-настаўнік сказаў: ідзі ў аграромы, можа, потым старшыня калгаса станеш. А ў палескай глыбінцы прынята было бацькоў слухацца. Але ўжо падчас вучобы адзін вопытны выкладчык сказаў хлопцу: «Ты і дна не будзеш працаваць аграромам, не тваё гэта». Сказаў як напароўку. Збылося. Сапраўды ні дна і не працаваў. Але як творчая асоба-самавучка рэалізаваў сябе ў многім.

Літаратурная і музычная творчасць — можа нават не асноўныя хобі Паўла Куліка. Вершы пачаў пісаць яшчэ ў юнацтве, зачараваны рамантичным творчасцю Караткевіча. Письменнік не раз бываў у Церабяхове, вывучаў мясцовыя курганы, парк, рыштванні замка. Спяняўся ў бацькі Паўла — Паўла Куліка старэйшага. Сталічны госьць разам з сельскім настаўнікам вандравалі па ваколцах, лавілі рыбу. У сям'і беражліва захоўваюцца творы Уладзіміра Сямёнавіча з

ЦЕРАБЯЖОЎСКІ ЎНІВЕРСАЛ

Павел Кулік упрыгожвае родную вёску скульптурамі, карцінамі і пано

аўтографамі аўтара. А «Каласы пад сярпом тваім» — любімы твор Паўла. З самага ранняга юнацтва, чытаючы творы Караткевіча, хлопцэ з Церабяхова захапіўся гісторыяй свайго краю, палюбіў родную зямлю, так бы мовіць, больш свядома.

Таму зусім нядаўна, што ў 80-х гадах Павел Кулік вырашыў самастойна пабудаваць помнік землякам, што не вярнуліся з вайны. На франтах загінула каля сарака церабяхоўцаў. Да Берліна дайшоў яго дзед — Андрэй Кулік — і ў апошнія дні вайны загінуў. Прозвішчы кожнага выбіў аўтар помніка на пастаменце пад скульптурнай фігурай маці, якая смуткуе. Пабу-

давалі манумент з бетону. Запад помнік даглядае і падтрымлівае ў парадку Рэчыцкі пассавет саветаў Церабяхова і Церабяхова. Старшыня Столінскага раёнага Савета дэпутатаў Людміла Кісель, якая раней узначальвала Рэчыцкі пассавет, сказала, што Павел Паўлавіч — ён гонар і славунасць. У раёне праходзіць нямаля яго выстаў, маладых пачаткоўцаў-мастакоў ён раз-пораз збірае на пленэры. Без яго і жыццё што ў Рэчыцы, што ў Церабяхове было б шырм і панурым. У пасялковым Савеце шмат чаго аформлена яго рукамі. А сцяна хлебапрыёмнага прадпрыемства, дзе ён працуе, нядаўна зазя-

ла, расквецілася ад пано, зробленага Паўлам Паўлавічам.

Выразаў двух буслікаў з дрэва — і вось ужо скульптурная кампазіцыя стаіць насупраць Дома культуры, радуе вока. Ніводнае сьвята, ніводнае мерапрыемства Церабяхова не прайшло без удзелу Куліка. Ён не толькі аформіць можа, але і заспяваць хораша, тон задаць. Есць у аўтара зборнік вершаў, альбом песень, праўда... У адным экзампліяры. Для выдвечтва твораў грошы патрэбны. Адкуль яны ў звычайнага вяскоўца, якім лічыць сябе Павел Кулік?

І сапраўды, жыццё яны з Аленай Герасімаўнай на свае сціплыя зарплаты ды даходы ад уласнай гаспадаркі. Карова, свінні, куры — поўны набор патрэбны. Толькі сядзіба іх вызначае сярод іншых. Яна і не можа не адрознівацца, калі жыць тут сапраўдны майстар. Усё з любоўю, з густам аздоблена рукамі гаспадара. І непадобная яна на іншыя — багатыя, нібы з замежных каталогаў, якія зараз можна сустрэць ці не ў кожным горадзе, кожным пасёлку. Тут усё асаблівае: сціплае, прывабнае, паэтычнае, спаконвечнае. Агароджа, як некалі рабілі дзяды і прадзедаў. Лаўкі, прыступкі — такія ж. Дарэчы, і цягу да майстэрства Павел Кулік атрымаў у спадчыну ад дзеда. Той некалі быў вядомы на ўсю акругу цясяляр.

Па перакананні Алены Герасімаўнай, галоўнае багацце — гэта здароўе, мір і спакой. Усё астатняе здабываецца працай. Так яны выхоўвалі сваіх дзяцей. Сваім прыкладам. Хоць на мужа свайго яна часам і злечуца — нельга ж быць такім безадмоўным. Да яго ідуць і ідуць людзі, бо ведаюць, ён усё можа зрабіць, усё умее. Таму рабочы дзень яго не мае межаў. У сапаторы з'ездзіць толькі раз за усё жыццё мужа ўгаварыла. Кажы, што культурыны, арганізаваўны адначынак — для яго цяжка выправаванне. Як гэта нічога не рабіць? А вось калі дапамагчы суседу, напісаць і падарыць некаму карціну — людзі радуецца, душа папаўняецца энергіяй.

Многія дзесяцігоддзі ў вёсцы стаяла зачыненая царква, закінутая і разразаваная. Гадоў два-наццаць таму вырашылі яе аднавіць. Вядома ж, у першых радах майстроў быў Павел. Нядаўна ён новы прастол для храма зрабіў, што-нішто паднавіў. І падзякавалі яму ўсёй грамадой.

Святлана ЯСКЕВІЧ. Фота Святланы КРАЎЧУК. Столінскі раён.

АМФІТЭАТР СТАЎ КІНАЗАЛАЙ

Віцебскі Летні амфітэатр стаў самай вялікай кіназалай у СНД. Тут у зале, дзе адначасова могуць размясціцца больш за 6 тысяч глядачоў, упершыню паказвалі кіно.

Адбыўся першы кінасеанс: на экране ўзнікла 40 квадратных метраў, сабраным з двух манітораў, што выкарыстоўваліся на сцэне падчас мінулага «Базару», паказалі фільм «Плуніш. Апошняя дуэль». Ён паказваўся на «Базары», дзе яго прэзентавала вядомы расійскі рэжысёр і актрыса Наталля Бандарчук — аўтар фільма.

Аляксандр ПУКШАНСКІ.

МАГІЛЁЎСКІ АРБАТ, або Шпацыр па Ленінскай

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар. «МС».)

Таму што ў Магілёве была традыцыя залаваць цану ўтрыддарага. Гараджанкі, калі шыра, архызніваліся скваннацыю, таварваліся з імтэтам, і калі гандляр скідаваў цану некалькі разоў — толькі тады і набывалі.

Магілёўскія ўлады імкнуцца адрадыць былую гандлёвую вядомасць Вялікай Садовай. Цяпер на Ленінскай таксама нямаля крам, але ханацца яшчэ болей. Віктар Шорыкаў лічыць, што ў недалёкай перспектыве — не дзе праз год — усё першыя паверхі жылых дамоў зоймуць гандлёвыя фірмы і кавярні. Больш за тое, калі знойдуцца інвестары са сродкамі, якія змогуць рассяліць жыхароў другіх і трэціх паверхаў, то гарадская ўлада будзе гэта толькі вітаць.

Сёння на Ленінскай гуляюць натоўпы народу, і там працаваць выгадна. За месяц пад сонцам змагаюцца кавярні і рэстараны. Напрыклад, «Трактар» зроблены ў нацыянальным стылі. Такую ж падаюць і ежу. Самыя папулярныя стравы: «Палюнічы тэрмасок» — мяса, бульба і зеляніна ў гаршку за 8,5 тысячы рублёў, «Шварка да чаркі» — драпікі бульбяныя, смажанае мяса і цыбуля за 6,5 тысячы, а таксама бабка бульбяная за амаль 14 тысяч і мацанка за 7,5 тысячы. Прыстойна паесці і выпіць піва будзе тут каштаваць на чалавека прыблізна 25 тысяч рублёў. У выхадныя дні ўвечары тут іграе жывая музыка ў выкананні магілёўскіх гуртоў.

Адзін з самых прыемных будынкаў на Ленінскай — гэта музэй імя мастака Быльніцкага-Бірулі. Акуратны трохпавярховы дом, за ахунай агароджы — камерны зялёны дворык. Дарэчы, гэта адно з самых любімых месцаў на Ленінскай кіраў-

ніка Магілёва Віктара Шорыкава. Яго спакойную атмасферу ён хоча ўвасобіць у новым зялёным скверы, які плануецца зрабіць насупраць. Прадпрыемства «Гарсыяло», якое месціцца насупраць, плануецца ў будучым перасяліць і зрабіць новае месца для адлчачынку.

А дата ўзвядзення будынка, дзе месціцца мастацкі музей, невядома: адны гісторыкі датуюць яго XVII стагоддзем, другія — XVIII. Гэта быў жылы дом купцоў Аношака, ганаровых грамадзян горада. Тут аднойчы гасцаваў аўстрыйскі імператар Іосіф Другі, калі прыязджаў у Магілёў для сустрэчы з рускай імператрыцай Кацярынай II. Гаспадарам дома Іосіф пакінуў у падарунак партрэт — свой і маці, якія потым захоўваліся ў Магілёўскім гістарычным музэі і ў 1941 годзе бясследна зніклі разам з іншымі каштоўнасцямі — у прыватнасці, з крыжом Ефрасінні Полацкай.

На Ленінскай ёсць будынак, дзе захаваны адзіны ў Магілёве два атланты. Ён датуецца пачаткам XX стагоддзя, тут месціцца банк. Дарэчы, побач са старымі атлантамі на ўваходзе адной з самых папулярных дыскаўт горада «Метро» ўсталявалі сучасныя атланты, у стылі «тэжна».

На вуліцы яшчэ шмат прыгожых будынкаў. Напрыклад, корпус Магілёўскага дзяржаўнага ўніверсітэта імя Куляшова — напрыканцы XIX стагоддзя яго пабудавалі нейкі Бабовік, а потым прайграў у карты, і ўрэчыце гарадскія ўлады выкупілі будынак для настаўніцкага інстытута.

Альбо будынак мужчынскай гімназіі, адкуль выйшлі ў свет многія вядомыя людзі. Ён стаяў закінуты, разбураўся, пакуль яго не выкупілі прадпрыемальнікі. Яны даволі ашадна паставілі да старажытнага будынка, зрабілі добрую рэстаўрацыю. Праў-

да, будынак сваё прызначэнне змяніў: там цяпер гандлёвы цэнтр.

Цэнтр сучаснай Ленінскай — гэта плошча Зорак каля кінаатэатра «Радзіма». Гарадскія ўлады надалі ёй новае жыццё і ўсталявалі там скульптуру Зорнікі.

— Гэта не проста абстракцыя, а ідэя, якая аб'яднала ўсю плошчу, — тлумачыць Віктар Шорыкаў. — Зорнік лічыць зоркі нябесныя, а на зямлі ёсць зорныя людзі. І зоркі з імёнамі ганаровых грамадзян Магілёва ўпрыгожваюць плошчу. А сонечны гадзіннік — гэта пра час нашага жыцця. І знікі Задзянка па колу, якія вельмі спадабаліся магіляўчанам.

Пальцы Зорнікі актыўна мацаюць магілёўцы і госьці горада, просячы аб здароўі, удачы і дабрабыце. А на калоне напісаны дэвіз гараджан: «Сламаеш, але не сагнеш».

Паводле слоў Віктара Шорыкава, не так ужо і дорага абышоўся магілёўскаму бюджэту смелы крок па пераўтварэнню вуліцы і, лічы, усяго цэнтра горада. Прыкладна 5 мільярд рублёў — але ў цэнах пачатку 2000-х гадоў.

Перспектыва Ленінскай — гэта падземны пераход каля Тэатральнага сквера. Вуліца нібыта павінна пайсці пад зямлю і потым зноў выйсці на паверхню.

Непадалёк ад вуліцы, у раёне Дома быту пабудуюць сучасныя забавуляльна-гандлёвыя цэнтры і падземныя гаражы.

Вялікія сродкі патрэбныя на капітальны рамонт жылья на Ленінскай. Гэта, канешне, прастыжнае месца для жывя, але драўляныя перакрыцці і старыя камунікацыйныя тэрабы рамантаваць. Падлічана, што на гэту спатрэбіцца 6 прыкладна 70 мільярд рублёў — чацвёртая частка гарадскога бюджэту. Таму тут ёсць спадзяванне на прыватную ініцыятыву.

Віктар Шорыкаў лічыць, што работы на Ленінскай яшчэ хопіць надоўга. Аднак разам з рамонтамі і добраўпарадкаваннем трэба, на думку мэра, захаваць старажытную архітэктуру, помнікі і непаўторны стыль. «Таму што ад гэтай старажытнасці ідзе стаючы энергетыка!» — растлумачыў сваю думку мэр Магілёва.

Захаваць старажытнае атрымліваецца, на жаль, не заўсёды. Дом № 7 на Ленінскай — помнік архітэктуры часоў класіцызму. Гэта самы стары ў Магілёве будынак, які дакладна датаваны. На франтоне дома надпіс — 1790 год. Калісьці там быў гасцінны двор, а апошнім часам месціўся дзіцячы прыёмнік-размеркавальнік. Лічылася, што будынак рэстаўруецца. Аднак нядаўна высветлілася, што гэта не зусім так. Шквалісты вецер паваліў агароджу вакол дома, і ўражаныя гараджане убачылі, што ад помніка архітэктуры застаўся толькі прыгожа пафарбаваны фасад, а ўнутры — проста руіны.

Як паведаміў старшыня Магілёўскага гарвыканкама, гэты будынак быў выкуплены гадоў 15 таму, і тэрміны яго рэстаўрацыі паруханыя. Аднак помнік архітэктуры абавязкова будзе адноўлены да сярэдзіны наступнага года. Есць таксама звесткі, што магілёўскаму прадпрыемальніку, які валодае цяпер будынкам, пагража штраф каля мільёна рублёў.

Што ж, у кожнай боцы меду ёсць свая кропля дэжэту. Вельмі дасціжна выказалася адна маладая дзяўчына, якая даўно не была ў родным горадзе і была прыемна ўражана яго новым абліччам. Аднак пасля экскурсіі па вуліцы была вымушана прызнацца: «Горад новы, а людзі, на жаль, усё тым жа».

Тут маецца на ўвазе культура паводзінаў людзей. Ісці па Ленінскай з дзіцем і чучы,

як навокал нецэнзурна ляюцца маладыя і не вельмі маладыя людзі — гэта зусім не рэдкая з'ява. Здароўеца і выпадкі бяздумнага разбураўня: на Ленінскай ламалі крэслы Задзянка і прыгожыя лаўкі, білі літары і нават латунныя пласціны з зоркі ганаровага грамадзяніна спрабавалі скраціць.

— Больш аптымізму, — параіў Віктар Шорыкаў. — Канешне, культура ў нас яшчэ не на належным узроўні. Але, урэшце, прыгажосць выратуе усё. У гэтым я абсалютна ўпэўнены.

Ілона ІВАНОВА. Фота Ірыны САВОСІНАЙ.

ЗАСНАВАЛЬНІКІ:

САВЕТ РЭСПУБЛІКІ НАЦЫЯНАЛЬНАГА СХОДУ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ,

ПАЛАТА ПРАДСТАЎНІКОЎ НАЦЫЯНАЛЬНАГА СХОДУ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ,

УСТАНОВА «РЭДАКЦЫЯ ГАЗЕТЫ «ЗВЯЗДА»

ГРАМАДСКІ САВЕТ:

МАЛАФЕЕЎ А. А., старшыня Пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь па рэгіянальнай палітыцы і мясцоваму самакіраванню;

САСОНКА М. П., старшыня Пастаяннай камісіі Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь па дзяржаўнаму будаўніцтву, мясцоваму самакіраванню і рэгіянальнаму;

СЯЛІЦКІ В. С., старшыня Гомельскага абласнога Савета дэпутатаў;

СІВАКОЎ В. А., старшыня Аршанскага гарадскога Савета дэпутатаў;

СЯРВІЧ В. І., старшыня Круглянскага сельскага Савета Магілёўскай вобласці.

АДКАЗНАЯ ЗА ВЫПУСК: Наталля КАРПЕНКА.

Кантакты тэлефон 292-21-03.

Раbok "ЗВЯЗДЫ" ў гісторыі краіны 1917-2007 сумесны праект з Дзяржаўным музеем гісторыі БАВ

ПАРТЫЗАНЫ, ПАРТЫЗАНЫ — БЕЛАРУСКІЯ СЫНЫ...

2 лютага 1943 г. Указам Прэзідыума Вярхоўнага Савета СССР заснаваны медаль «Партызану Айчынай вайны».

УМЕРЫН-НЕМЦЕЦ АКУПАНТАМ! Сымпатызаваў партыя (большавіц) Беларусі

У адказ на ўвадзеанне мядалі «Партызану Айчынай вайны» з жорсткай нявылісцю біць гітлераўскіх людэдаў!

УКАЗ
Прэзідыум Вярхоўнага Савета СССР аб уявадзеанні мядалі «Партызану Айчынай вайны» першай і другой ступені

Нашы трафеі і ў папраўдні лажанні аб медалі сказана: «Медалём «Партызану Айчынай вайны» І ступені ўзнагароджаюцца партызаны Айчынай вайны, на чальніцкіх ступені партызанскага атрада і арганізатары партызанскага руху, якія правялі хабрасць, стойкасць, мужнасць у партызанскай барацьбе за нашу савецкую Радзіму ў тыле супраць нямецка-фашыскай захвалікаў».

За доблесць, мужнасць і адвагу, прояўленыя ў партызанскай барацьбе, Яфім Ільч Асіпенка быў ўзнагароджаны медалём «Партызану Айчынай вайны» І ступені № 1. У гады вайны Я. Асіпенка быў чальнікам штаба партызанскага атрада «Перадары», які дзейнічаў на тэрыторыі Тульскай і Смаленскай абласцей.

У ліку першых медалём «Партызану Айчынай вайны» І ступені былі ўзнагароджаны камандзір узвода Ельскага партызанскага атрада Палескай вобласці В. Паўленка, камісар партызанскага атрада «Алеся» І. Пяроўскі, камандзір партызанскай брыгады «Чэкіст» Магілёўскай вобласці Г. Кірпіч.

Герасім Алксьевіч Кірпіч нарадзіўся 15 студзеня 1909 г. у в. Яцкі Васільскаўскага раёна Кіеўскай вобласці. Уздэльчыў у падлеж 1939 г. на тэрыторыі Заходняй Беларусі, у 1941 г. — у абароне Ваўкаўска, Слоніма, Мінска. Са жніўня 1941 г. прымаў удзел у партызанскім руху. У сакавіку 1942 г. Г. Кірпіч быў камандзірам разведруды партызанскага атрада, з мая — камандзірам партызанскай брыгады «Чэкіст». У жніўні 1943—чэрвені 1944 г. быў камандзірам Шклоўскай ваенна-аператывнай групы, адначасова членам Шклоўскага падпольнага РК КП(б), сакратаром Рудзенскага РК КПБ. У 1958—1968 гг. — у органах партыйнага кантролю, на савецкай рабоце ў г. Мінску.

Двума медалімі «Партызану Айчынай вайны» І ступені былі ўзнагароджаны Рыгор Ільч Бар'ш. У гады вайны ён быў чальнікам штаба партызанскай брыгады імя Шчорса Палескага партызанскага злучэння. Медалём «Партызану Айчынай вайны» І ступені ўзнагароджана больш як 56 тыс. чалавек, медалём ІІ ступені — каля 7 тыс. чалавек. У Беларусі на сёння пражывае 5600 партызан, многія з якіх ўзнагароджаны медалём «Партызану Айчынай вайны».

У Беларускім дзяржаўным музеі Вялікай Айчынай вайны захоўваюцца 122 медалі «Партызану Айчынай вайны» І ступені і 116 медалёў «Партызану Айчынай вайны» ІІ ступені.

Кацярына САКАЛОВІЧ, малодшы навуковы супрацоўнік аддзела гісторыі партызанскага руху Белдзяржархиву гісторыі Вялікай Айчынай вайны, Фота Мары ЖЫЛІНСКАЙ і з фонду музея.

«О мой край! О мой шлях!»

Менавіта гэтыя словы пра родныя мясціны на Магілёўшчыне пранёс праз усё жыццё класік беларускай літаратуры Максім Гарэцкі. Напярэдадні 115-га юбілею з дня нараджэння Максіма Іванавіча нам давялося пабываць у вёсцы Малая Багацькаўка Мсціслаўскага раёна, дзе зараз знаходзіцца музей-сядзіба пісьменніка.

Па ўспамінах Максіма Іванавіча і яго сваякоў, тата, у якой жыла сям'я Гарэцкіх, была цёплая, з замшылай сямейнай страхой, з зямляно падоўгаю і маленькімі акеаніма на адну шыбу. Асвятлялася хата лунчына. «Жылі бедна, — успамінаў Максім Гарэцкі. — Кожная луста хлеба, кожная лыска былі на ўліку. Працавалі многа і цяжка. Часта хварэлі». Але менавіта ў гэтай хacie маленкі Максім быў на ўсё жыццё зачараваны дзівоснымі казкамі, цікамі песнямі сваёй матулі Ефрасіны. Матуля пакнула ў слядчыну Максіму 318 песень, якія ўвайшлі ў кнігу «Народныя песні з мелодыямі» (1928).

Менавіта ў гэтай хacie юны Гарэцкі спрабуе пісаць свае першыя творы, у тым ліку і вершы. І толькі ў 1912 годзе ён адважыўся і пачаў дасылаць у «Нашу Вілу» нататкі і донісы пад псеўданімам «Беларус». У іх — аповед пра жыццё сялян у Горакіч і Мсціслаўскім паветав.

Літаратурны музей Максіма Гарэцкага пабудаваны на тым месцы, дзе знаходзілася хата сям'і пісьменніка. Шкада, сялянская хата не падобная на тую маленькую і родную хатку пісьменніка. У музеі толькі ў поўнай ступені адлюстравана сялянская пабудова, тыповая для вёскі Малая Багацькаўка. У адной палове хаты знаходзіцца мноства дакументаў, успамінаў, якія даюць магчымасць прасачыць жыццёвы і творчы шлях пісьменніка, у другой — кавалачак сялянскага быцця тых часоў. Вялікая пена, заспаная дзювама поспілкам з арнамантам, дзіцячыя лубкі, вышытыя ручнікі, абразы... Есць тут скарпка і балаляйка, на якой цудоўна граў Максім Іванавіч. Пасрод хаты стаць невялічкі стол, накрыты абрусам. На ім у шклянцы маленькі букетік засушаных кветак. Іх падарылі музею навучцы Мінскага цэнтра экалагічнага выхавання. Побач са сталом — драўляная атажарка, на якой палатныя мяшчак з зямлёю з месца расстраву разрэзаныя ў Вязьме. Гэты падарунак зрабіла делегацыя з горада Вязьма ў дзень адкрыцця музея. Есць тут і нумары нашай газеты: Максім Гарэцкі з жніўня 1918 года быў супрацоўнікам «Звязды».

На халь, мемарыяльныя рэчы сям'і Гарэцкіх амаль не захавалася. У музеі вельмі стэраваюцца экспанаты, тыповыя для хатняга ўжывання ў вёсцы Малая Багацькаўка. Мноства экспанатаў сядзібы пасля 110-гадовага юбілею прыйшлось вяртаць уе старым уладальнікам — рэспубліканскім музеям і музеям Магілёўшчыны.

— У апошні час у нас наведвальніку хапае, — расказвае заглядчы фільмаму сядзібы Максіма Гарэцкага Уладзімір Ліўчыч, — Але, безумоўна, здалёк спецыяльна не едуць — так, на дарозе. А вось жыхары Мсціслаўскага і Горакіцкага раёнаў акурсілі ладзях часта. Гэта і школьнікі, і студэнты, мастаўнікі і выкладчыкі.

Да 115-гадовага юбілею ў музей плануецца правесці капітальны рамонт. На месцы старой хаты з'явіцца новы будынак, а экспазіцыя, якая не абнаўлялася амаль п'ятнаццаць гадоў, папоўніцца новымі экспанатамі. «Музей працуе з 1993 года, — каментуе Уладзімір Маісевіч, — экспазіцыя даўно састарэла і маральна, і матэрыяльна».

Алеся Адамовіч аднойчы зазначыў: «Максіму Гарэцкаму належыць месца адно з важнейшых месцаў класіка беларускай літаратуры. Побач з Купалам, Коласам, Багдановічам.» І будзе шкада забыцца пра юбілей нашага таленавітага земляка.

Марына БЕГУНОВА. Фота аўтара.

Закон Рэспублікі Беларусь

Аб унясенні змяненняў і дапаўненняў у некаторыя артыкулы кодэксу Рэспублікі Беларусь па пытаннях аа міністраў аа дзейнасці за правапарушэнні ў галіне фінансаў, банкаўскай дзейнасці, супраць парадку падаткаабкладання і мытнага рэгулявання

Прыняты Палатой прадстаўнікоў 7 чэрвеня 2007 года Адабраны Саветам Рэспублікі 29 чэрвеня 2007 года

Артыкул 1. Унесці ў Кодэкс Рэспублікі Беларусь аб адміністрацыйных правапарушэннях ад 21 красавіка 2003 года (Нацыянальны рэстр прававых актаў Рэспублікі Беларусь, 2003 г., № 63, 2/946; № 87, 2/980; 2005 г., № 120, 2/128; 2006 г., № 11, 2/1245; 2007 г., № 120, 2/1325) наступныя змяненні і дапаўненні:

3. Пункт 7 часткі 7 артыкула 2.4 словы «або недакладнае дэклараванне» выключыць.

2. Частку 2 артыкула 6.5 дапоўніць трыцім сказам наступнага зместу: «Штраф за адміністрацыйныя правапарушэнні супраць парадку падаткаабкладання, які накладваецца на індывідуальнага падпрымальніка або юрыдычную асобу, можа быць устаноўлены ў меншым памеры, але не можа быць меншым за адну дзесятую базавы велічыні для індывідуальнага падпрымальніка, меншым за п'яць дзесятых базавы велічыні для юрыдычнай асобы».

3. Пункт 3 часткі 1 артыкула 7.2 дапоўніць словамі «або выкананне ўкладзенага на асобу абавязку, за невыкананне якой накладваецца адміністрацыйнае спяганне».

4. Пункт 4 часткі 1 артыкула 7.6 дапоўніць словамі «або выкананне адміністрацыйных правапарушэнняў, прадугледжаных артыкуламі 11.61, 11.62, 13.1, 13.3, 13.8—13.11 гэтага Кодэкса, учыненых фізічнай асобай, якія не з'яўляюцца індывідуальным падпрымальнікам, адміністрацыйнае спяганне за якое можа быць накладзена не пазней за адзін год з дня іх учынення».

5. Дапоўніць Кодэкс артыкулам 7.9 наступнага зместу:

«Артыкул 7.9. Накладанне адміністрацыйнага спягання пры наяўнасці акалічнасці, якія змякчаюць адміністрацыйнае адказнасць»

Пры наяўнасці хоць бы адной са змякчальных акалічнасці, прадугледжаных пунктамі 3 і 5 часткі 1 артыкула 7.2 гэтага Кодэкса, а таксама іншымі акалічнасцямі, прызначанымі адміністрацыйным органам, што вядзе адміністрацыйны працэс, адміністрацыйнае спяганні за правапарушэнні, прадугледжаныя артыкуламі 13.1—13.11 гэтага Кодэкса, накладваюцца ў памеры, зменшаныя ў два разы, або ў меншым памеры, чым указаныя ў артыкулах мінімальны і максімальны памеры, зменшаныя ў два разы».

6. Дапоўніць Кодэкс артыкуламі 11.60—11.63 наступнага зместу:

«Артыкул 11.60. Неправдастайленне, несвоечасовае правадстаўленне і (або) правадстаўленне недакладных звестак аб выдзелены і (або) пералічаных грашовых сродках, якія паступілі ў асобу»

Неправдастайленне, несвоечасовае правадстаўленне службовай асобы апэратара паштовай сувязі, яго адасорэавае падраздзяленні або банка ў падатковы орган звестак аб выдзелены і (або) пералічаных грашовых сродках, якія паступілі фізічным асобам перавадам за 3-а мясі, і (або) правадстаўленне недакладных звестак — цягнуць накладанне штрафу ў памеры да п'яці базавых велічынь.

Артыкул 11.61. Прадастаўленне крадцы для выплаты заробатнай платы, выдана або пералічаных грашовых сродкаў для аплаты працы з парушэннем патрабаванняў заканадаўства

Прадастаўленне службовай асобай банка юрыдычнай асобе, індывідуальнаму падпрымальніку крэдыту для выплаты заробатнай платы без уключэння ў суму крэдыту ўказаных у звестках на правадстаўленне крэдыту сум тэрмінаў уносаў і сум падаходнага падатку з фізічных асоб, якія вылічваюцца з сум дадзенай заробатнай платы, а таксама выдана або пералічанае службовай асобай банка з 3 рахункаў грашовых сродкаў для аплаты працы ў разліку за месяц без правадстаўлення банку паліцэйскіх інструкцый на пералічанае падаходнага падатку і стравахой уносаў або даведак аб выкананні абавязачельства па ўказаных плацях — цягнуць накладанне штрафу ў памеры да п'яці базавых велічынь.

3. Пад стрыхай уносаў, указанымі ў артыкулах 11.61 і 11.63 гэтага Кодэкса, маюцца на ўвазе абавязковыя страховае уносы ў Фонд сацыяльнай абароны насельніцтва Міністэрства працы і сацыяльнай абароны Рэспублікі Беларусь, страховае уносы па абавязковому страхованню ад няшчасных выпадкаў на вытворчасці і прафесійных захворванняў.

Артыкул 11.62. Парушэнне парадку пераводу грашовых сродкаў фізічнай асобе

Перавод службовай асобай банка з рахунку юрыдычнай асобы, індывідуальнага падпрымальніка на каральны фінансавы рахунак або індывідуальнаму падпрымальнікам, грашовых сродкаў у беларускіх рублях на суму, што перавышае сто базавых велічынь на дату правядзення такой апэрацыі, пры адсутнасці правадстаўлення ёй гэтай юрыдычнай асобай або індывідуальнаму падпрымальнікам даведкі падатковага органа, якая пацвярджае права на ахчыццельнае банкаўскага пераводу грашовых сродкаў фізічнай асобе, калі правадстаўленне такой даведкі абавязкова, або пры не наяўнасці, але на суму, што перавышае ўказаную ў даведцы, — цягнуць накладанне штрафу ў памеры да п'яці базавых велічынь.

Артыкул 11.63. Прадастаўленне ў банк даведак з недакладнай інфармацыяй

Прадастаўленне службовай асобай юрыдычнай асобы або індывідуальнаму падпрымальнікам у банк даведак аб выкананні абавязачельства па пералічанае сум стравахой уносаў з указаннем у іх недакладнай інфармацыі — цягнуць накладанне штрафу ў памеры да дзесяці базавых велічынь.

7. Абзац другой часткі 4 артыкула 12.17 выкласці ў наступнай рэдакцыі:

«Цягнуць накладанне штрафу на індывідуальнага падпрымальніка або юрыдычную асобу ў памеры ад трыццаці да п'ятдзятых базавых велічынь з канфіскацыі тавараў незалежна ад таго, у чьёй уласнасці яны знаходзяцца, вырукі, атрыманай ад рэалізацыі тавараў, выканання работ, аказання паслуг.»

8. Артыкул 12.18. выкласці ў наступнай рэдакцыі:

«Артыкул 12.18. Парушэнне парадку прыёму грашовых сродкаў пры рэалізацыі тавараў (работ, паслуг) за наяўнасці разліку»

Парушэнне устаноўленага парадку прыёму грашовых сродкаў пры рэалізацыі тавараў (работ, паслуг) за наяўнасці разліку работнікам індывідуальнага

плаце, але не менш за дзесяць базавых велічынь.

3. Парушэнне фізічнай асобай, якая не з'яўляецца службовай асобай юрыдычнай асобы або індывідуальнаму падпрымальнікам, — плацельчыкам, падатковым агентам, інаш абавязанай асобай устаноўленага тэрміну правадстаўлення ў падатковы орган падатковай дэкларацыі (разліку) пры наяўнасці сумы падатку, збору (пошліны), якая падлягае плаце, або пры тэрміноўнасці больш за дваццаць месяцаў — цягнуць накладанне штрафу ў памеры ад дваццаці да п'ятдзятых базавых велічынь.

3. Пад назвы главы 13 дапоўніць яе звестак наступнага зместу:

«Заглава 1. Пад плацельчыцкіх падаткаў, збораў (пошлін)»

2. Пад падаткам, зборам (пошлінай) у гэтай главе маюцца на ўвазе законна ўстаноўленыя падаткі, зборы ўдальнага падпрымальніка або юрыдычную асобу, можа быць устаноўлены ў меншым памеры, але не можа быць меншым за адну дзесятую базавы велічыні для індывідуальнага падпрымальніка, меншым за п'яць дзесятых базавы велічыні для юрыдычнай асобы».

3. Днём назначэння праверкі (акрамя камеральнай падатковай праверкі) для матуі гэтай главы з'яўляецца дзень аднаўлення плацельчыцкай фізічнай абавязанай асобой або яго прадстаўніка з прадлісаннем на правядзенне праверкі (рэвізіі).

4. Базавая велічыня ў выпадках, не звязаных з вызначэннем памеру штрафу, для матуі гэтай главы прымаецца ў памеры, устаноўленым на дзень учынення адміністрацыйнага правапарушэння (калі такі дзень устаўляець не магчыма, — на дзень выяўлення факта яго учынення».

10. Артыкулы 13.1—13.11 выкласці ў наступнай рэдакцыі:

«Артыкул 13.1. Парушэнне тэрміну пастаўкі на ўлік у падатковы орган»

Парушэнне устаноўленага тэрміну падачы заявы аб пастаўцы на ўлік у падатковы орган пры наступленні тэрмінаў платы падаткаў, збораў (пошлін) і пратэрміноўнасці больш як двух рабочых дзён пры учыненні адміністрацыйнага правапарушэння службовай асобай юрыдычнай асобы, больш як п'яць рабочых дзён — інаш фізічнай асобай, якая не з'яўляецца індывідуальным падпрымальнікам, — цягнуць папярэджанне або накладанне штрафу ў памеры п'яці дзесятых базавых велічынь за кожны поўны або няпоўны тыдзень пратэрміноўнасці, але не больш за сямдзесць базавых велічынь.

Артыкул 13.2. Ахчыццельнае дзейнасці без пастаўкі на ўлік у падатковы орган

Ахчыццельнае дзейнасці без пастаўкі на ўлік у падатковы орган асобай, абавязанай падаць заяву аб пастаўцы на такі ўлік, за выключэннем фізічнай асобой, — плацельчыка, — цягнуць накладанне штрафу ў памеры п'яці базавых велічынь за кожны месяц ахчыццельнага дзейнасці, але не больш за дваццаць базавых велічынь, а на юрыдычную асобу — у памеры дваццаці працэнтаў ад даходаў, атрыманых у выніку такой дзейнасці, але не больш за сямдзесць базавых велічынь.

Артыкул 13.3. Парушэнне тэрміну правадстаўлення інфармацыі аб адкрыцці (закрыцці) рахунку ў банку і (або) нябанкаўскай крэдытна-фінансавай арганізацыі

1. Парушэнне плацельчычым устаноўленага тэрміну правадстаўлення ў падатковы орган інфармацыі аб адкрыцці (закрыцці) рахунку ў банку і (або) нябанкаўскай крэдытна-фінансавай арганізацыі пры пратэрміноўнасці больш за п'яць рабочых дзён, а таксама ад двух да п'яці рабочых дзён уключна, у першы адзін ахчыццельнага апэрацыі на рахунак, у тым ліку учыненая службовай асобай юрыдычнай асобы, — цягнуць накладанне штрафу на індывідуальнага падпрымальніка або юрыдычную асобу ў памеры п'яці базавых велічынь.

2. Парушэнне плацельчычым устаноўленага тэрміну правадстаўлення ў падатковы орган інфармацыі аб адкрыцці (закрыцці) рахунку ў банку і (або) нябанкаўскай крэдытна-фінансавай арганізацыі пры пратэрміноўнасці больш за п'яць рабочых дзён, а таксама ад двух да п'яці рабочых дзён уключна, у першы адзін ахчыццельнага апэрацыі на рахунак, у тым ліку учыненая службовай асобай юрыдычнай асобы, — цягнуць накладанне штрафу ў памеры дзвюх базавых велічынь за кожны поўны або няпоўны месяц пратэрміноўнасці, але не больш за сямдзесць базавых велічынь, на індывідуальнага падпрымальніка — за дзесяць базавых велічынь павелічэннем яго на п'яць дзесятых базавых велічынь за кожны поўны або няпоўны месяц пратэрміноўнасці, але не больш за тры месяцы, у тым ліку учыненая службовай асобай юрыдычнай асобы, — цягнуць накладанне штрафу ў памеры ад дваццаці да шасцідзятых базавых велічынь.

4. Няплата або няпоўная плата плацельчычым, інаш абавязанай асобай сумы падатку, збору (пошліны), здейсненія службовай асобай юрыдычнай асобы па неасцярожнасці, калі сума даналічаных падаткаў, збораў (пошлін) за правяраны перыяд складае больш за тры працэнтаў ад агупнай сумы вылічаных за ўказаны перыяд сум падаткаў, збораў (пошлін), улік які ахчыццельна падатковымі органамі, — цягнуць накладанне штрафу ў памеры ад дваццаці да шасцідзятых базавых велічынь.

4. Няплата або няпоўная плата плацельчычым, інаш абавязанай асобай сумы падатку, збору (пошліны), здейсненія службовай асобай юрыдычнай асобы па неасцярожнасці, калі сума даналічаных падаткаў, збораў (пошлін) за правяраны перыяд складае больш за тры працэнтаў ад агупнай сумы вылічаных за ўказаны перыяд сум падаткаў, збораў (пошлін), улік які ахчыццельна падатковымі органамі, — цягнуць накладанне штрафу ў памеры ад дваццаці да шасцідзятых базавых велічынь.

4. Няплата або няпоўная плата плацельчычым, інаш абавязанай асобай сумы падатку, збору (пошліны), здейсненія службовай асобай юрыдычнай асобы па неасцярожнасці, калі сума даналічаных падаткаў, збораў (пошлін) за правяраны перыяд складае больш за тры працэнтаў ад агупнай сумы вылічаных за ўказаны перыяд сум падаткаў, збораў (пошлін), улік які ахчыццельна падатковымі органамі, — цягнуць накладанне штрафу ў памеры ад дваццаці да шасцідзятых базавых велічынь.

4. Няплата або няпоўная плата плацельчычым, інаш абавязанай асобай сумы падатку, збору (пошліны), здейсненія службовай асобай юрыдычнай асобы па неасцярожнасці, калі сума даналічаных падаткаў, збораў (пошлін) за правяраны перыяд складае больш за тры працэнтаў ад агупнай сумы вылічаных за ўказаны перыяд сум падаткаў, збораў (пошлін), улік які ахчыццельна падатковымі органамі, — цягнуць накладанне штрафу ў памеры ад дваццаці да шасцідзятых базавых велічынь.

4. Няплата або няпоўная плата плацельчычым, інаш абавязанай асобай сумы падатку, збору (пошліны), здейсненія службовай асобай юрыдычнай асобы па неасцярожнасці, калі сума даналічаных падаткаў, збораў (пошлін) за правяраны перыяд складае больш за тры працэнтаў ад агупнай сумы вылічаных за ўказаны перыяд сум падаткаў, збораў (пошлін), улік які ахчыццельна падатковымі органамі, — цягнуць накладанне штрафу ў памеры ад дваццаці да шасцідзятых базавых велічынь.

4. Няплата або няпоўная плата плацельчычым, інаш абавязанай асобай сумы падатку, збору (пошліны), здейсненія службовай асобай юрыдычнай асобы па неасцярожнасці, калі сума даналічаных падаткаў, збораў (пошлін) за правяраны перыяд складае больш за тры працэнтаў ад агупнай сумы вылічаных за ўказаны перыяд сум падаткаў, збораў (пошлін), улік які ахчыццельна падатковымі органамі, — цягнуць накладанне штрафу ў памеры ад дваццаці да шасцідзятых базавых велічынь.

сумы падатку, збору (пошліны), не выкананае банкам і (або) нябанкаўскай крэдытна-фінансавай арганізацыі на прычыне адсутнасці на рахунак падатковага агента сродкаў, дастатковых для выканання гэтага даручэння ў поўным аб'ёме;

да назначэння праверкі, у выніку якой могуць быць выяўлены нявылічаны і (або) непералічаныя ў устаноўлены тэрмін сумы падатку, збору (пошліны) (па адміністрацыйных правапарушэннях, выяўленых у выніку камеральнай падатковай праверкі, — да складання акта праверкі), утрыманні і пералічаны належныя сумы падатку, збору (пошліны).

Артыкул 13.8. Неправдастайленне дакументаў і іншых звестак для ахчыццельнага падатковага кантролю або правадстаўленне недакладных звестак, а роўна адмова ад падлісання акта падатковай праверкі

1. Неправдастайленне ва устаноўлены тэрмін плацельчычым, падатковым агентам, інаш асобай у падатковы орган дакументаў і іншых звестак, якія яны абавязаны правадстаўляць у адпаведнасці з падатковымі заканадаўствам або па запиту падатковага агента, інаш асобай у падатковы орган дакументаў і іншых звестак, якія яны абавязаны правадстаўляць у адпаведнасці з падатковымі заканадаўствам або па запиту падатковага агента, інаш асобай у падатковы орган дакументаў і іншых звестак, якія яны абавязаны правадстаўляць у адпаведнасці з падатковымі заканадаўствам, — цягнуць накладанне штрафу ў памеры дзвюх базавых велічынь.

2. Прадастаўленне плацельчычым, падатковым агентам, інаш асобай у падатковы орган дакументаў і іншых звестак, якія яны абавязаны правадстаўляць у адпаведнасці з падатковымі заканадаўствам, — цягнуць накладанне штрафу ў памеры ад дзвюх да дзесяці базавых велічынь.

3. Адмова плацельчыцка, падатковага агента, інаш абавязанай асобой ад падлісання акта падатковай праверкі, у тым ліку зробленай службовай асобай юрыдычнай асобы, — цягнуць папярэджанне або накладанне штрафу ў памеры да п'яці базавых велічынь.

Заўвага. Не з'яўляецца адміністрацыйным правапарушэннем, прадугледжаным часткай 1 гэтага артыкула, непрадастаўленне ва устаноўлены тэрмін плацельчычым, інаш абавязанай асобай сумы падатку, збору (пошліны), калі ім: свечасова накіравана без наступнага адклікання даручэнне банку і (або) нябанкаўскай крэдытна-фінансавай арганізацыі на пералічанае належнае сумы падатку, збору (пошліны), не выкананае банкам і (або) нябанкаўскай крэдытна-фінансавай арганізацыі на прычыне адсутнасці на рахунак плацельчыцка, інаш абавязанай асобой сродкаў, дастатковых для выканання гэтага даручэння ў поўным аб'ёме;

унесены змяненні і дапаўненні ў падатковую дэкларацыю (разлік) і заплачана належнае сумы падатку, збору (пошліны) да назначэння праверкі, у выніку якой могуць быць выяўлены тры няплата або няпоўная плата плацельчычым, інаш абавязанай асобай сумы падатку, збору (пошліны), калі ім: свечасова накіравана без наступнага адклікання даручэнне банку і (або) нябанкаўскай крэдытна-фінансавай арганізацыі на пералічанае належнае сумы падатку, збору (пошліны), не выкананае банкам і (або) нябанкаў

Сумная статыстыка Жнівень багаты на... аварыі

Як адзначаюць ва УДАІ МУС Беларусі, апошні летні месяц — адзін з самых аварыйных у годзе. Парадаксальна, але большасць дарожных здарэнняў адбываецца ў ідэальных умовах, напрыклад, на прамых участках дарог у сухое яснае надвор'е.

Так, паводле апошняй інфармацыі УДАІ МУС краіны, за мінулыя суткі ў рэспубліцы зафіксавана 24 ДТЗ, у якіх загінулі чатыры і 24 чалавекі атрымалі цялесныя пашкоджанні. А віной гэтаму — бяспечнасць, якую працягваюць вадацелі, перавышэнне ўстаноўленых хуткасных рэжымаў. Згодна са статыстыкай, на лававыя сутыкненні прыходзіцца больш за 40 працэнтаў загінулых на дарозе.

Напрыклад, летас у адзін нядзельны дзень жніўня на тэрыторыі Мінскай вобласці ў лававых сутыкненнях загінулі... 18 чалавек. Да трагедыі, як падкрэсліваюць спецыялісты, прыводзіць жаданне вадацеляў хутчэй даімчацца да месца прызначэння ва ўмовах інтэнсіўнага руху: спяшаючыся, кіруючы няправільна ацэньваюць сітуацыю на дарозе, выязджаюць на паласу сустрэчнага руху.

Каб зменшыць колькасць ДТЗ, асабовы склад Дзяржаўтінспекцыі пераведзены на ўзмоцнены варыянт нясення службы. У прыватнасці, супрацоўнікі ДАІ адпрацоўваюць усе асноўныя напрамкі па вывучэнню грубых парушэнняў правілаў дарожнага руху з прымяненнем прыбораў фота-відэафіксацыі, актыўна выкарыстоўваюцца негалосны кантроль за дарожным рухам...

Iгар ГРЫШЫН.

Цікавае пытанне ў карпункт Як даказаць, што...

жонка здраджвае?

Ці ёсць у Віцебску прыватныя дэтэктывы, да якіх можна звярнуцца па дапамогу? — з такім незвычайным пытаннем звярнуўся ў віцебскі карпункт «Звязды» адзін мужчына. Прасіў прабачэння за ранні тэлефонны званок. Падкрэсліваў, што не жартуе, а сапраўды, мае патрэбу атрымаць кампетэнтны адказ. Зразумела, прозвішча яго хай застанецца ў сакрэце.

— Мне ўжо пад 40, — расказавае ён. — Жанаты ў другі раз. Яна ў мяне прыгажуня, маладзейшая за мяне на 15 гадоў. Дзяцей сумесных пакуль што ў нас няма. Я бізнэсам займаюся, часта не бываю дома, бо прыходзіцца ездзіць у камандзіроўкі. Мо і сапраўды яна хоча больш увагі да сабе? А тут знаёмія бачылі яе і не адзін раз з нейкім маладым чалавекам. І паводзілі яны сабе на вуліцы, як закаханыя... Грошы ў нас ёсць. Жывём «на шырокую нагу». Ды навошта яны, калі тут такое? А калі, напрыклад, яна захоча скасаваць шлюб, прыйдзецца дзяліць маёмасць? Выходзіць, я як муж падмануці буду, ды і стану менш багатым? А так, калі б звярнуўся да дэтэктыва, даказаў бы факт здрады, іншая гутарка зусім пачалася б...

А, сапраўды, цікава: ці аказваюць у нас на Віцебшчыне такія паслугі? Пасля няўдалых пошукаў адказу на пытанне ў структурах па падтрымцы прадпрыемлівага і бізнэсу (канешне, прыватны дэтэктыў не можа прадстаўляць дзяржаўную структуру!) звярнуўся я ва УУС Віцебскага аблвыканкама. Папрасіў прапануваць таваў па гэтай тэме намесніка начальніка УУС — начальніка міліцыі грамадскай бяспекі і спецыяльнай міліцыі палкоўніка Уладзіміра Папко. Дарэчы, як потым ён адзначыў, такое незвычайнае пытанне задалі яму ўпершыню. Таму і самому яму было цікава высветліць нюансы. Ён даў даручэнне сваім падначаленым разабрацца.

Аказваецца, у Беларусі ў адпаведным заканадаўстве не прадугледжана дзейнасць прыватных дэтэктываў. Аператыўна-вышукковыя меры прыватныя могуць ажыццяўляць афіцыйныя праваахоўныя органы.

А вось у суседняй Расіі яшчэ ў 1990-я гады быў прыняты адпаведны закон, апошнія змяненні ў які былі ўнесены ў 2003 годзе. Гэты дакумент афіцыйна мае назву «Прыватная дэтэктыўная і ахоўная дзейнасць РФ».

Асабіста ад сабе хочацца дадаць. Памятаецца, некалькі гадоў таму змяшчалася ў мясцовых СМІ адпаведная аб'ява: «Мужчына, які прайшоў спецадрыхтоўку, мае ваенны вопыт і г.д., можа выканаць прыватны дэтэктыўны заданні». Прыкладна такі тэкст. Выходзіць, паслугі яго былі незаконнымі. А яшчэ, калі сумняваюся ў вернасці жанчыны, не прасіць, сапраўды, зноў стаць халастым? Хай і «менш багатым», як адзначыў чытач, але «больш шчаслівым», бо нервавацца будзеш менш. Час лечыць многае!

Аляксандр ПУКШАНСКІ.

«Звязда» мая... СВАЕ ЛЮДЗІ

Пра наша мясцовае лучынскае ганарліўства я ўжо ў газеце расказвала. Цяпер — толькі нагадаю, каб лепш зразумець было...

Дык вось. Паўны час я і яшчэ адзін гаспадар з Лучына карысталіся кавалкам зямлі за агародам дацкаўка. Карысталіся цалкам законна: яна была адмерана, занесена ў пагаспадарчую кнігу, зарэгістравана...

А тут на той дачы пасяліліся прыезджыя. Зямлі ім малавата было і на полі браць яе не хачелася. Вось і рашылі нас «пасунуць». У сельвыканкам пайшлі. Старшыня ім: нічога тут сілай не зробіш, закон, маўляў, на нашым баку. Самі дамаўляйцеся.

З намі, значыць. Адметнае ў іх дамаўленне было: прыйшлі і (як язык па-вэрнуўся!) перад фактам нас паставілі, сказалі, што вясной тое поле яны засеюць!.

Ды мы, лучынцы, самі між сабой так не размаўляем, а тут... Нейкія наезджыя... Ніякай згоды на тое мы, зразумела ж, не далі.

Яны зноў у сельвыканкам, потым з заявай у раён. Адтуль — на старшыню «Цішчу»... «Зрабі што-небудзь». Той зноў да нас — і па-нашаму, па-лучынску, гэта значыць, па-людску. Кажэ: «Ды аддайце вы ім гэтую зямлю...»

Уласна кажучы, мы за яе самі не вельмі трымаліся, самі збіраліся кінуць. Але ж тут — справа прынцыпу: атрымаўся-ж, што здарбелі лучынцы, саступілі. Прычым, немаведама каму. А некалі ж не такія былі: у XVI стагоддзі да Пётрыкава дайшлі, да самой каралевы Боны са скаргаў на магілёўскага эканоміа!..

Пакуль мы думалі так, наваёлы той участак засеялі. Самазахот атрымаўся!

Вось тут і адгарацца можна было б! Мы нават падумаўлі, як Але... Але зусім выпадкова аглядзела я, што яны, гэтыя «наезджыя», таксама выпісваюцца «Звязду».

Дзе дзеляся крыўда, не ведаю — як карова языком злізала: была і няма.

Соф'я КУСЯНКОВА.

в. Лучын, Рагачоўскі раён.

«ЗВЯЗДА» — ГЭТА ЎЖО НАЗАЎСЁДЫ»

Наканадні юбілею хачу выказаць табе, «Звязда», словы падзякі за тое, што ты ёсць, за тое, што, увайшоўшы ў хату, ты адразу робіш нейкай вельмі роднай, сваёй, за тое, што паважаш сваёй чытача і не трахуеш яго «салёным» ці «вострым», а вершы, што душа чалавека патрабуе нечага большага — прыгожага, вечнага. А яшчэ — ты імкнешся сказаць беларусу: «Памятай пра сваё»...

З нецярпеннем цяпер разгортваю свежы нумар, шукаю рубрыку «Звязда — 90: адваротны адлік». Хто ты, мой суайчыннік, звяздоўца (сплоўца ж гэта не толькі пра супрацоўнікаў...)? Хто, акурят, як я, чакае газету на беларускай мове і чаму чытае менавіта «Звязду»? Прызнаюся: у мяне асабліва, цёплыя адносіны да ўсіх падлісчыкаў.

Магчыма, гэта звязана з памяццю пра бацьку. Ён быў (на велізарнай жалі) аднаедайшым звяздоўскім прыліпнікам. Прычым, асобныя нумары газеты не проста прачытаваў — клаў на палічку. Гэта азначала, не чапаць. Потым, калі я прыежджала, тата даставаў іх.

Селянін, шэсць класаў адукацыі, цэпаны лёс, а што хваліла (думаю, дай Бог кожнаму з нас быць такім нераўнадушным да лёсу Айчыны!) Гартаю: «Звязда» за 29.10. 94 года. Пазначаны артыкул «Касіў нас мор вялікі» (пра рэпрэсаваныя ў 1937-м беларускіх пісьменнікаў, пра вышынчане духоўнай эліты народа). Бацька, помню, сказаў тады, падаючы мне газету: «Прачытай і раскажы пра гэта ў школе. Дзецям»...

Апошні нумар з адзначаным ім артыкулам «Чаму плача Радзівіл» (27.12.2002 г.) я ўзяла з бацькавай палічкі, прыхаўшы на яго пахаванне. Трымала яго ў руках (тады і цяпер) з думкамі, што вось гэта і ёсць сапраўдны патрыятызм, сапраўдны інтэлігентнасць! І не ад адукацыі яны залежаць, не ад пасады...

Тады ж рашыла, што і для мяне «Звязда» — гэта ўжо назаўсёды.

Галіна АЛХАНОВІЧ, настаўніца
в. Вялічкавічы, Салігорскі раён.

ДЗВЕРЫ, ЯКІЯ ВЯДУЦЬ У ЕЎРОПУ!

Дружны калектыў прыватнага прадпрыемства «Пастаўскі мэблевы цэнтр», які налічвае больш за 600 чалавек, ведае, як стварыць утульнасць у кватэрах, дамах, а таксама офісах і не толькі. Тут больш за 10 задоў працуюць дзеля гэтага: робяць сучасныя дзверы і вокны з масіўнага дрэва.

Абсталяванне замежнае. За якасць працуюць адказвае камп'ютар. Кацельня прадпрыемства з двума катламі, выработаныя ў Італіі, працуюць на аздахах вытворчасці і забяспечваюць усе тэхналагічныя патрэбы.

А вось на замежных станках апрацоўваюць драўніну, а вось тут разумная аўтаматыка фарбуе дзверы, побач — пакрывае лакам. Рабочыя на прадпрыемстве вучаць уласным прыкладам. І цуд — даволі хут-

Ды яшчэ пашыраецца вытворчасць: будуць рабіць дзверы з элітных парод драўніны. Прадпрыемству перададзены будынак, які патрабуе капітальнага адрамантавання.

Зробіць! Прывядуць у парадак ды арганізуць каля 200 новых работных месцаў. А яшчэ для сваіх работнікаў ствараюць фітнэс-цэнтр. Запланавалі адкрыць спартыўную залу пад дахам. А гэтай будзе прымаць уласны гатэль.

Спорт, наогул, на прадпрыемстве ў цэнтры асаблівай увагі. Праводзяцца турніры сярод работнікаў па валейболу, футболу. А якія футбольныя палі побач з фірмай! Усяго іх — 3! На адным — сучаснае штучнае пакрыццё, якое ўстанавілі замежныя спецыялісты. Па суседству — вялікая футбольная пляцоўка. Прадпрыемства фінансуе і рэканструкцыю гарадскога стадыёна, пасля якой можна будзе праводзіць гульні вышэйшай лігі.

Дзяцячая каманда фірмы (трэнер Аляксандр Тарасевіч) — пераможца абласных спаборніцтваў «Скураны мяч». Увосень, дарэчы, прадпрыемства прыме ўдзельніцкай рэспубліканскага фіналу. А дарослыя гульцы прэтэндуць на пераход у лігу мажэйшых каманд. Аб новых спартыўных і вытворчых дасягненнях калектыўны мы пастанавілі расказаць пазней.

Аляксандр ПУКШАНСКІ, Вераніка ХІПЬКЕВІЧ. Здымкі прадстаўлены прадпрыемствам.

ка «чалавек з вуліцы», які раней ніколі не займаўся драваапрацоўкай, пачынае ўпэўнена кіраваць сучаснай аўтаматыкай.

Галоўная праблема — недахоп якаснай драўніны. Дзіўна, што ў лясной Беларусі яна, аказваецца, у дэфіцыце. Сталі купляць на бяржы, але і гэта не халае. Драўніны трыба шмат: толькі дзвярэй штомесяц робіцца 16 тысяч!

НА ЗДЫМКАХ:

- 1. Прадцыць «Пастаўскае мэблевае цэнтра» выклікала цікавасць на міжнароднай выставе.
- 2. Дзверы цэнтру мэблі гарманічна ўпісаліся ў архітэктурную пастаўскае касцёла.
- 3. Калі людзі працуюць з цудоўным настроем, якасць прадукцыі атрымаецца выдатнай.

ЗАПРАШАЕМ ДА СУПРАЦОЎНІЦТВА
ПВУП «Пастаўскі мэблевы цэнтр»
Віцебская вобласць, г. Паставы,
вул. Азёрная, 28.
Тэл.: +375 (02155) 4-61-14, 4-48-47.
info@pmc.by

У МІНСКУ ПА ВУЛІЦЫ КІРАВА ДА 7 ВЕРАСНЯ БУДЗЕ АБМЕЖАВАНЫ РУХ ТРАНСПОРТУ

У Мінску ў сувязі з выкананнем работ па капітальнаму рамонту вуліцы Кірава будзе абмежаваны рух транспарту. Аб гэтым БЕЛТА паведамілі ў прэс-цэнтры Мінгарвыканкама. Паводле слоў спецыялістаў, на участку ад вул. Сявядлова да вул. Энгельса да 22.00 7 верасня будзе абмежаваны рух усіх відаў транспарту з забаронай спынення транспартных сродкаў.

У суд Першамайскага раёна г. Мінска паступіла заява аб прызнанні мерымёрм САЛТЫКОВА Яўгена Яўгенавіча, 09.06.1966 года нараджэння, грамадзяніна Рэспублікі Беларусь, які пражывае ў г. Мінску па праспекту Незалежнасці, 133-213. Просьба да ўсіх грамадзян і юрыдычных асобаў, якія маюць звесткі пра Салтыкова Я.Я., паведаміць іх суду Першамайскага раёна г. Мінска на працягу двух месяцаў з дня апублікавання аб'явы.

Да Дня будаўніцтва РАДАШКОВІЦКАЯ КЕРАМІКА ЦЯПЛОМ ДЫЖАЕ

«Цёпла, камфортна, даўгавечна» — так на Радашковіцкім керамічным заводзе характарызуюць якасць збудаванняў, узведзеных з іх новага будаўнічага матэрыялу, выйсць якога асаюны тут некалькі гадоў таму.

Увогуле, на прадпрыемстве вырабляюць, вырабляюць і цяпер, чырвоную, або керамічную, цэглу. Прычым гэта так званая эфектыўная цэгла (цэгла, пранізваная скразнымі адтулінамі), на выпуск якой прадпрыемства было разлічана ўжо з самага пачатку. І ўжо з самага пачатку радашковіцкая эфектыўная керамічная цэгла карысталася вельмі добрым попытам. Але з цягам часу сітуацыя некалькі змянілася, кераміку ў будаўніцтве сталі выцясняць больш «прадукцыйныя» і больш цёплыя газасілікатныя блокі. З гэтым, аднак, не змірыліся на Радашковіцкім керамічным заводзе. Па-першае, прыводзяць тут свае аргументы, ёсць пэўныя агульнапрынятыя паказчыкі камфортнасці жылля для чалавека ў залежнасці ад таго, з якога матэрыялу яно ўзведзена, — кераміка па камфортнасці, зыходзячы з адпаведнага 20-бальнай шкалы, знаходзіцца на другім (пасля драўніны) месцы. Па-другое, яна характарызуецца высокай гукааізалявальнасцю. Па-трэцяе, у супрацьпакатных адносінах з з'яўляецца самым устойлівым матэрыялам. А галоўнае — кераміка мае высокую трываласць. У прыватнасці, яе марчанасць, якая і паказвае тую ж трываласць, дасягае значэнняў 125, 150 і 160, у той час як марчанасць газасілікату даходзіць толькі да 50. А гэта значыць, што з керамікі можна ўзводзіць вышыньныя дамы, прычым са сцены

Адкрытае акцыянернае таварыства «Радашковіцкі керамічны завод»

намі, якія выконвалі б апорную функцыю. Словам, заставалася працягнуць радашковіцкага прадпрыемства хіба што крыху ўдасканаліць сваю кераміку, гэта значыць знізіць тую ж цэпаправаднасць, наладзіць яе выпуск у форме больш «прадукцыйных» прыкладзі сцен блокаў.

На Радашковіцкім керамічным заводзе звярнуліся да адпаведнага замежнага вопыту, і ў прыватнасці — да нямецкага. А ў Германіі, падкрэсліваюць на прадпрыемстве, не менш як 80 працэнтаў жылля ўзведзена менавіта з керамікі. Там і знайшлі свой новы будаўнічы матэрыял, пра які ўжо значна вышэй. «Poroton» — такую назву атрымаў ён за мяжой; парываная кераміка — так назвалі яго ў нас. У чым асаблівасць гэтай керамікі? Тэхналогія яе вытворчасці прадугледжвае ўнесены ў састаў глінянай масы гаручыя дабавак — драўніннага пілавіння, макулатуры, поліэтыленавых шарыкаў. Пры абпальванні керамічных вырабаў дабаўкі выгораюць, пакідаючы пасля сябе м'якства пор. Адпаведна, гэта і прыводзіць да нізкай цяплаправаднасці керамічных вырабаў. У прыватнасці, каэфіцыент цяплаправаднасці радашковіцкай парыванай керамічнай вырабаў мае значэнне 0,18 пры значэннях звычайнай, непарыванай, керамікі 0,45—0,5. Гэта ж азначае, што, напрыклад, сцяна, выкладзеная з парываных вырабаў, можа быць больш чым у два разы танчэйшай, у параўнанні са сцяной з непарыванай керамікі і тым не меней зашто з керамікі можна ўзводзіць вышыньныя дамы, прычым са сцены гэтай тэхналогіі на прадпрыемстве таксама прыкладна на 30 працэнтаў зніжаюць вагу сваіх керамічных вырабаў, захоўваючы пры гэтым іх аб'ёмнасць. А ўжо гэта дае магчымасць прымяняць іх (адпаведна, выпускаць) у выглядзе буйных

Разам з тым, гэта, па сутнасці, былі толькі спробы сіл, першы вопыт, хоць у цэлым і ўдачны. У Радашковічах толькі крыху прыстасавалі пад выпуск парываных вырабаў сваю ранейшую вытворчасць, а гэтага было яўна недастаткова. Трэба было адпаведным чынам мадэрнізаваць яе, прычым з арыентацыяй на тое, каб на ёй у масавым парадку можна было выпускаць менавіта буйнагабарытныя керамічныя вырабы. Карацей кажучы, трэба было рухаць усю гэтую справу далей, на новы ўзровень, ці, як выказаўся дырэктар прадпрыемства Уладзімір Сілко, даводзіць яе да лагічнага канца. Паводле яго ж слоў, патрэбны штуршок уся гэта справа атрымаўся з прыходам новага міністра галіны, які убачыў у ёй рацыянальнае зерне. Словам, асваенне новых відаў будаўнічых энергаберагальных матэрыялаў атрымала належную

Радашковіцкі керамічны завод прызнаны ў 2006 годзе пераможцам у намінацыі «Тэхналогія года» (катэгорыя «Вытворчасць новых матэрыялаў»)

підтрымку. А ў снежні мінулага года нават была прынята спецыяльная праграма, якая прадугледжвае развіццё выпуску гэтых матэрыялаў не толькі на радашковіцкім прадпрыемстве, але і на іншых. Не пасрэдна ж радашковіцкаму прадпрыемству ў рамках гэтай праграмы выдзелена з інавацыйнага фонду міністэрства 7,9 мільярда рублёў на адпаведную мадэрнізацыю вытворчасці. Гэта — шчырае сьветлі год, а поўнацэнна мадэрнізацыя каштуе каля 20 мільярдаў.

Гэта будзе трэцяе нараджэнне нашага прадпрыемства, — расказвае дырэктар Уладзімір Сілко. — Першае звязана з яго пускам — таму ўжо больш за 20 гадоў. Другое нараджэнне мы звязваем з наведаннем завода развіццё выпуску гэтых матэрыялаў не толькі на радашковіцкім прадпрыемстве, але і на іншых. Не пасрэдна ж радашковіцкаму прадпрыемству ў рамках гэтай праграмы выдзелена з інавацыйнага фонду міністэрства 7,9 мільярда рублёў на адпаведную мадэрнізацыю вытворчасці. Гэта — шчырае сьветлі год, а поўнацэнна мадэрнізацыя каштуе каля 20 мільярдаў.

А мы ставім задачы канкурэнтна-адольнымі не толькі на беларускім і расійскім рынках, але і на рынках краін Заходняй Еўропы, дабіваемся таго, каб нашы вырабы па сваёй уэрэню адпавядалі ўсім існуючым там патрабаванням і нормам. Наша цяперашняя вытворчасць не дазваляе ў поўным аб'ёме выпускаць буйнагабарытныя парываныя блокі. Мы за апошнія гады толькі трохі прыстасавалі сваё абсталяванне да таго, каб выпускаць сваю новую прадукцыю. Але не можам, яшчэ раз падкрэсліваю, выпускаць яе масава і з самымі высокімі тэхнічнымі характарыстыкамі, з высокай канкурэнтна-адольнасцю. Усё гэта і заклікана вырашыць мадэрнізацыя, якая праводзіцца. За мінулы год мы выпускалі тыя ж буйнагабарытныя вырабы, у перавадзе на умоваху цэглы, каля 9,5 мільёна штук. З мадэрнізацыі нашай вытворчасці, якая закране ўвесь тэхналагічны ланцужок, усё часткі, ужо праз год—два будзем выпускаць каля 65 мільёнаў штук прычым з перспектывай выхаду на 75 мільёнаў. З мадэрнізацыі нашай вытворчасці мы атрымаем добры шанец на наша далейшае паспяховае існаванне...

Такім чынам, з добрым аптымізмам глядзяць наперад на Радашковіцкім керамічным заводзе. А між тым, варта пры ўсім гэтым адзначыць — не такім уж канкурэнтна-адольнасць.

рамічных вырабаў, стала праблема адпаведнага тэхнічнага перааснашчэння вытворчасці, то цяпер гэтай праблемай, як зразумела ўжо, няма. Але засталася іншая, якая таксама існавала, — праблема забеспячэння гэтай вытворчасці гаручымі дабаўкамі, і ў прыватнасці — драўнінным пілавіннем, якое ў Радашковічах выкарыстоўваюць. Аказваецца, не так лёгка гэта пілавінне і знайсці, хоць і рэжучы-пілючы ў нас як быццам няма. У радыусе да 70 кіламетраў збіраюць яго радашковіцкая забеспячэння. Зразумела, гэта цягне за сабой вельмі значныя транспартныя выдаткі. «Дык вось, у Германіі больш як 120 заводаў выпускаюць такія вырабы, і ім халае таго ж пілавіння, а мы пакуль што адзіныя, і не халае», — гавораць на прадпрыемстве. І тут жа ўдакладняюць: у Германіі існуе такое паняцце, як эфектыўная утылізацыя адходаў. Што гэта азначае? А тое, што ўсе адходы вытворчасці павінны быць дастаўлены на месца іх найбольш эфектыўнай утылізацыі, і гэта павінны рабіць тыя, у каго непасрэдна яны і ўтвараюцца. Прычым усё гэта справа знаходзіцца пад строгім кантролем дзяржавы. А ў нас тое ж пілавінне можа проста спальвацца, увогуле выкідацца... Праблема ў тым, каб арганізаваць усю гэту справу на тым жа заходнеўрапейскім узроўні... «Калі не выйдзеце, а спальваць тае ж пілавінне ў кацельні — гэта ўжо добра, ужо можна атрымаць пэўную колькасць цяпла, — падкрэсліваюць у Радашковічах, — але калі выкарыстоўваць яго ў якасці гаручай дабаўкі ў вытворчасці нашых новых матэрыялаў, мы можам зберагчы гэтага цяпла за многія гады службы парываных вырабаў у тысячы разоў болей...». А пры гэтым на прадпрыемстве занепакоеныя, як бы ні дыскрэдытавала гэтая пілавінная дробь сама ідэю.

Працяўнікі Радашковіцкага керамічнага завода вшчынюць усіх сваіх калегаў з надыходзячым прафесійным сьветам — Днём будаўніцтва і іх агульнай нялёгкай і пачэснай працы.

Іван БАРАНОЎСКІ.
Фота Яўгена ПЯСЕЦКАГА.

На свае вочы

«ІНШЫЯ» ЕЎРАПЕЙЦЫ — НЯМЕЦКІЯ ТУРКІ

Некаторыя вынікі 30-гадовага легальнага «нашэсця» туркаў на Германію

За апошнія 15 гадоў рэгулярна наведваю Германію і кожны раз заўважаюць усё ўзрастаючую прысутнасць іх у краіне, так бы мовіць, асобу турэцкай нацыянальнасці на гарадскіх вуліцах, на працоўных месцах у крамах і супермаркетах, у офісах устаноў і арганізацый, у сферы бізнесу і палітыкі.

У размовах з немцамі турэцкае пытанне ўзнікае амаль заўсёды, а воб гэтаму гэтаму пагаворыць з туркамі аб іх жыцці-быцці на Нямеччыне ўдалося ўпершыню толькі сёлета ў час нядаўняй паездкі ў складзе дэлегацыі беларускіх журналістаў.

Гэту сустрэчу, заўважу, нам арганізавалі немцы. Факт, які, на мой погляд, гаворыць аб пачатку вялікай і цяжкай работы па перасонсаванню месца і ролі мігрантаў-мусульман у грамадстве. Відаць, нарэшце немцы ўсвядомілі, што іх мілая сэрцу Германія ўжо ператварылася ў краіну мігрантаў. І з гэтым цяпер прыйдзеца жыць.

Сёння ў краіне больш як 15 мільёнаў інашаземцаў ці амаль пята частка ўсяго насельніцтва ФРГ. З іх (па розных крыніцах) ад трох да чатырох мільёнаў — туркі. Іх колькасць няхільна расце як у выніку значна большай нараджальнасці ў турэцкіх сем'ях у параўнанні з нямецкімі, так і за лік землякоў з этнічнай радзімы. Палова мігрантаў ужо атрымала грамадзянства ФРГ.

Сярод іх Ніхат Зоргеч, кіраўнік адукацыйнага цэнтру ў невялікім гарадку Кройцберг зямлі Паўночны Рэйн-Вестфалія. Ён у юнацтве разам з бацькамі прыхаў за турэцкай глыбінкі ў Германію і па мігранцкіх мерках выбыў з людзі. У яго свой невялікі бізнес, прыстойны аўтамабіль, салідны рахунак у банку. Яго сын таксама грамадзянін ФРГ. Сам я Зоргечна назасёды звязала свой лёс з гэтай зямлёй.

Наш суразмоўца не без задавальнення гаворыць аб поспехах туркаў не толькі ў прадпрыемліцтве. Яго землякі яшчэ займаюцца публічнай палітычнай дзейнасцю, некаторыя нават прабіліся ў будаствы, іншыя засядаюць у ландтагах — зямельных парламентах. Зоргеч не утрымаўся ад смеялага прагнозу: да 2020 года ў складзе

федэральнага ўрада з'явіцца міністр-турак. Ён упэўнены ў гэтым. Есць жа туркі сярод топ-менеджараў вядомых кампаній. Надыходзіць час свайго міністра, а там....

Адкуль такая упэўненасць? «Немцы ўжо не могуць абысціся без мігрантаў», перакананы Ніхат Зоргеч. Ён спакойна пералічвае аргументы на карысць сваёй думкі. Сёння ў краіне на аднаго пенсіонера прыходзіцца тры працоўныя. У выпадку, скажам, раптоўнага ад'езду ўсіх інашаземцаў, судзісныя будуць адзін да аднаго. Гэтага не вытрымае эканоміка, а значыць і сацыяльная сістэма. Яна проста абваліцца.

Таму ў Германіі няма іншага выйсця, як пачаць укладваць сур'езныя інвестыцыі ў адаптацыю і падрыхтоўку мігрантаў, у іх сяроднюю і спецыяльную тэхнічную адукацыю.

Што можа прананаваць Германія? Напрыклад, п'яна палепшыць, зробіць больш інтэнсіўным працэс інтэграцыі дзяцей мігрантаў і малых людзей у нямецкае грамадства. Канцлер ФРГ Ангела Меркель на леташняй нарадзе на вышэйшым узроўні па пытаннях адаптацыі інашаземцаў заявіла іх прадастаўляць: «Мы хочам, каб вы не адчувалі сябе ў нас гасцямі».

Трэба сказаць, што праблемы, звязаныя з інтэграцыяй, у Германіі даўно і ўсім вядомы. Навізна момант у тым, што цяпер іх вырашаць улады планууюць сумесна з мігрантамі. Дзеля гэтага распачаты грамадскі дыялог аб іх інтэграцыі, створаны спрыяльныя умовы для хуткага авалодвання інашаземцамі, у першую чаргу моладдзю, нямецкай мовы.

Новыя падыходы да праблематыкі інтэграцыі тады выклікалі адбярэнне з боку аб'яднанай і саюзнай інашаземцаў. Так, старшыня турэцкай абшчыны Германіі Кенан Колат загаварыў аб новай эры інтэграцыйнай палітыкі. На яго думку, немцам ужо больш не магчыма сабе маць, што, маўляў, Германія застаецца краінай без мігрантаў.

Адным з вынікаў новай палітыкі Ніхат Зоргеч называе красамуюючым лічбу: ужо 70 тысяч яго суайчыннікаў адкрылі сваю справу ў Германіі. На гэтых прадпрыемствах працуе 350 тысяч чалавек. У сферы турэцкага бізнесу знаходзіцца шэсць месцаў інашаземцаў з іншых краін СНД.

Тым не менш, як адзначае наш субяседнік, новым грамадзянам турэцкага паходжання нярэдка даводзіцца літаральна змагацца за жыццыванне.

Беспарацоўе сярод мігрантаў удвая большае, чым сярод немцаў. Колькасць дзяцей мігрантаў, якія вучацца ў гімназіях і атрымліваюць вышэйшую адукацыю, вельмі нязначная — усяго каля 9 працэнтаў. Астаннія 90 працэнтаў турэцкай моладзі могуць разлічваць толькі на дыплом прафесійна-тэхнічнага вучылішча. І гэта ўвогуле нядрэнна, лічыць Ніхат Зоргеч, бо трэцяя частка турэцкага насельніцтва ФРГ пазбаўлена такой магчымасці з-за элементарнай непісьменнасці і недакуванаасці. Таму іх сацыяльныя перспектывы вельмі нізкія. Цяпер у краіне засталіся працоўныя месцы, якія патрабуюць кваліфікацыі. А рабочая прафесія — пролетарат у будучыню для малых туркаў.

— Але гэта толькі першая прыступка да ўсталявання рэальнай роўнасці, наперадзе — задача дасесці колькасць турэцкіх студэнтаў у нямецкіх ВНУ з 9 да 23 працэнтаў, — гаворыць Ніхат Зоргеч.

У сваю чаргу немцы хочуць на ўсіх выпадках абараніць сябе ад непрыемных сітуацыяў з боку мусульманскай часткі і грамадства. Гунаць часам даволі жорстка прапановы. Напрыклад, увесці для прэтэндэнтаў на грамадзянства ФРГ тэст на лаяльнасць новай радзіме. Спачатку мяркуецца ў якасці эксперымента праводзіць двухгадзінныя вусны іспыт у зямлі Бадэн-ВюртэMBERG. Кандыдаты павіны адказаць на 30 пытанняў наконт ведання асноў еўрапейскіх правілаў жыцця, выказаць свае адносіны да сумнаважымых падзей 11 верасня 2001 года ў ЗША, да многажонства, аднаполых шлюбав, ролі жанчыны ў сям'і і грамадстве і г.д.

Потым, калі вусны тэставанне апраўдаюць сябе, гэты вопыт будзе распаўсюджаны паўсюдна. Аднак грамадзянства можна і страціць, калі высветліцца, што на экзамене мігрант кажа адно, а на справе ён з'яўляецца ісламскі фундаменталіст і вораг прагрэсу. Тады мерада не несумленны інашаземцаў прадугледжваецца ў новым канонах. Ён, вядома, выклікаў чарговую хваля пратэстаў з боку лідараў турэцкай абшчыны.

Агульнавядома: там, дзе мусульманам — там і мячэй. Апошнім часам іх колькасць у Германіі значна павялічылася. Сёння ў краіне існуе амаль сотня мячэй і 2200 малельных дамоў мусульман. А яшчэ адносна нядаўна ў 1970 годзе ў ФРГ было ўсяго тры мячэй. Дынаміка іх бурнага будаўніцтва гаворыць на карысць пашырэння ўплыў і ролі «іншых» еўрапейцаў, усяляе ў іх упэўненасць у сабе. Але з іншага боку бум на мячэй непакое караньні жыхароў. Яны ўсё часцей коса глядзяць на новую мячэй. Немцы наярэдка здаецца, што пад іх дахам знаходзіцца прытулак і падтрымка каварных тэрарыстаў.

У Мюнхене, дзе жывуць дзiesiąты тысяч туркаў, справа дайшла аж да тудышня забароны будаўніцтва самай вялікай у краіне мячэй у элітным раёне горада. Яго замочылі немцы не захацеў, каб іх ціці, прыгожы і ўтульны раён парухаў парухаў паломніцтва інашаземцаў, спакон і звыклы парухаў сотні мусульман, ствараліся аўтамабільныя пробкі, узнік, нарэшце, дысананс з гатычнай архітэктурай. У прыватнасці, у цэні магутнай мячэй аказалася б старажытная каталіцкая царква, што само па сабе, на погляд яе прыхаджан, з'яўляецца моцным рэлігійным выклікам. І суд прыслухаўся да аргументаў караньні жыхароў.

У адказ — рашучы пратэсты турэцкай абшчыны, абвінавачванні немцаў у парушэнні паўчужы і праваў мусульман. Узнікла сур'езная дыскусія. Тая частка караньнага насельніцтва, якому не падабаецца вялікая колькасць культурна будоўлі мусульман (іх у Германіі ў асноўным прадстаўляюць туркі), увогуле вылучыла і актыўна мусіруе тэзіс аб фарміраванні «ісламізацыі» краіны, праіраваўшы паралельна ісламскае грамадства. У гэтым, на думку асобных нямецкіх інтэлектуалаў, асабліваю ролю адыгрываюць мячэй. Гунаць спасылаю на той факт, што многія мячэй невыпадкова знаходзіцца пад негалосным надглядом федэральнага ведамства па ахове канстытуцыі. А ісламскі цэнтр у Мюнхене (створаны ў 1973 г.), па дадзеных германскай разведкі, стаў еўрапейскай філіялам блізкаўсходняй экстрэмісцкай арганізацыі «Мусульманскае братэрства».

Усе вострыя і часам вельмі непрыемныя для туркаў выказванні, спрэчкі і дыскусіі, у рэшце рэшт, працуюць на імідж і глыбінныя інтарэсы турэцкай абшчыны, у каторы раз пераконаваюць немцаў і іх суседзяў, што сённяшня Германія, як не круці, без эмігрантаў (г.зн. без туркаў) ужо не Германія. Сярод тых, хто раней за іншых зразумел гэта — партыя «Зялёных», што прадстаўнікі знайшлі і турэцкай ідэю перакладу нямецкага гімна на турэцкую мову. У выніку свет, маўляў, убачыць, што Германія з'яўляецца краінай дэмакратычнай, талерантнай, якая клопаецца аб новых турэцкіх суграмадзянах. «Зялёны» падтрымалі іх традыцыйныя апаненты ліберал-дэмакраты. На іх погляд, пераклад гімна садзейнічаў бы большаму разуменню людзьмі з іншымі каранямі нямецкага менталітэту, культуры і традыцый.

Аднак хрысціянскія дэмакраты знайшлі важкія контраргументы: пакуль не чуюць з Турцыі звестак аб прапанаваным перакладу турэцкага гімна на нямецкую мову. А па другое, атрымліваецца, што не туркі-мігранты павіны інтэгравацца ў нямецкае грамадства, а немцы ў турэцкае. Абсурд ды і толькі. Але і гэта даволі экзатычная дыскусія сведчыць аб росце аўтарытэту турэцкай абшчыны.

У Германіі шмат пішучы і гавораць пра загалі і адуцыю турэцкай абшчыны, якую даследчыкі называюць самай закрытай абшчынай у Еўропе. Адным з сіяроўразаў стала масавая рэакцыя захаваня і ўхвалена часткай турэцкага фільма аб вайне ў Іраку «Даліна ваюкоў». Яго глядзель перажывае малалды туркі. Яны бурна пляскаюць ў далоні, калі герой стужкі туркаў узарваў штаб амерыканскіх войскаў. А фінальная сцэна, дзе ён забівае нажом у сэрца генерала, увогуле ўвеля ў транс глядачоў аднаго берлінскага кінатэатра. Яны ўсхочылі і доўга крычалі: «Алах акбар!» Гэты энтузіям і праявы нянавісці да саюзнікаў ФРГ па антытэрарыстычнай каліцыі моцна аздачыла нямецкіх палітыкаў і грамадскіх дзеячаў.

Ляанід ЛАХМАНЕНКА.

Брусніцы і журавіны лепш збіраць без паршэнняў

Для ўсіх абласцей краіны, за выключэннем Мінскай, зацверджаны тэрмін збору дзікарослых ягад — брусніц і журавін — у сёлетнім сезоне.

Як паведамілі ў Міністэрстве прыродных рэсурсаў і аховы навакольнага асяроддзя, у мэтах захавання, рацыянальнага выкарыстання рэсурсаў расліннага свету, недапушчэння вычэрпання і дэградацыі ягаднікаў, атрымання спелай і якаснай прадукцыі лесу, абласнымі выканаўчымі камітэтамі штогод устанавляюцца тэрміны збору брусніц і журавін. Сёлета прыняты наступныя тэрміны пачатку збору ягад.

Вобласць	Тэрміны збору	
	Брусніцы	Журавіны
Брэсцкая	10 жніўня	5 верасня
Віцебская	18 жніўня	11 верасня
Гомельская	20 жніўня	5 верасня
Гродзенская	15 жніўня	15 верасня
Мінская	18 жніўня	8 верасня
Магілёўская	11 жніўня	25 жніўня

Нагадаем яшчэ раз, што па Мінскай вобласці даная на момант падрыхтоўкі публікацыі былі папярэднімі, аднак, як заўважылі ў Мінпрыроды, не выключана, што ў бліжэйшы час менавіта гэтыя даты будуць зацверджаны як афіцыйныя.

Дарчы таксама будзе нагадаць, што ў асобных раёнах раённымі выканаўчымі камітэтамі могуць быць прыняты рашэнні аб устанавленні больш позніх тэрмінаў пачатку збору дзікарослых ягад. Больш падрабязную інфармацыю насельніцтва можна атрымаць у гар-, раённыя спецыяльныя прыродных рэсурсаў і ў сродках масавай інфармацыі таго ці іншага раёна.

Для магчымых паршальніцкіх тэрмінаў збору брусніц і журавін скажам, што, у адпаведнасці з арт. 15.26 Кодэкса Рэспублікі Беларусь аб адміністрацыйных правапарушэннях «Паршэнне правілаў нарыхтоўкі, збору ці закупкі грыбоў, іншых дзікарослых раслін ці іх частак», паршэнне ўстаноўленых тэрмінаў, выкарыстанне забароненых сродкаў ці метадў збору ці нарыхтоўкі грыбоў, іншых дзікарослых раслін ці іх частак, або іншыя паршальніцкія правілаў збору ці нарыхтоўкі цягнуць папярэджанне ці накладанне штрафу ў памеры да 20 базавых велічынь, на індывідуальнага прадпрыемальніка — да 100 базавых велічынь, а на юрыдычную асобу — да 500 базавых велічынь. Ці варта паршальніцкіх?»

Сяргей РАСОЛЬКА.

Нават рынак збіраю чарніцы

А калі дакладней, дык работнікі з цэнтральнага рынку Гомеля, якія з гэтай мэтай былі накіраваныя ў Брэсцкую вобласць па ягады. Людзі пастараліся і сабралі гэтых ясных далікатэсаў ажно сем тон. Ягады былі праддзены хутка.

А наогул малюнак з нарыхтоўкай чарніц гандлёва-нарыхтоўчымі арганізацыямі Гомельшчыны наступны. Пры планавым заданні 600 тон у пачатку жніўня іх сабраны і закуплены на сем тон больш. Як і трэба было чакаць, у нарыхтоўчых працэсах лідзіруюць раённыя спажывецкія арганізацыі Жыткавіч, Акцябрскага і Лельчыц.

Уладзімір ПЕРНІКАЎ.

ПЕРШЫЯ ПЯЦДЗЕСЯТ
Першыя пяцьдзсят птушанят страусаў з'явіліся на дзяржаўнай страусінай ферме ў Клімавіцкім раёне Магілёўскай вобласці. Гэта адзіная ў рэспубліцы дзяржаўная страусіная ферма створана ў першым квартале 2007 года як філіял РУСВП «Прыдніпроўская птушкафабрыка». Цяпер тут налічваецца 148 дарослых птушак.

Крынічка

Рубрыку вядзе Валянціна ШПІЦЕВСКАЯ, тэл. 285-98-81 № 19 (237)

Тэрміны пасадкі суніц

Суніцы садовыя высаджаюць у два тэрміны: вясной і летам. Для таго, каб яны прыжыліся і добра развівалася, неабходна, каб у час пасадкі была дастаткова вільготнасць глебы і паветра.

Летнюю пасадку праводзяць на працягу другой паловы жніўня. Да восені расліны паспяваюць добра прыжыцца, развіць надземную частку і каранёвую сістэму. Найбольш моцныя расліны пастаяюцца закласці кветкавыя пушышкі. Усё гэта забяспечвае добрую перазімоўку раслін і атрымання частковага ўраджажа на наступны год пасля пасадкі. Аднак пасадка ў такіх ранніх тэрмінах не заўсёды магчыма, паколькі ў сярэдзіне жніўня толькі невялікая частка расады добра ўкараненая і развівае даволі моцную каранёвую сістэму.

Існуе некалькі спосабаў пасадкі: радковы, стужачны і квадратна-гнездавы. Стужачны спосаб пасадкі цяпер мае шырокае распаўсюджанне. Пры гэтай сістэме пасадкі адлегласць паміж стужкамі складае 80–90 см, а паміж радамі ў стужцы 30 см і адлегласць паміж раслінамі ў радзе 20 см. Пры такой пасадцы больш рацыянальна выкарыстоўваецца плошча.

Пры аднарадовай пасадцы адлегласць паміж радамі 80 см, а паміж раслінамі ў радзе ад 15 да 20 см. Пры квадратна-гнездавым спосабе вельмі важна правільна наанесці квадраты на плошчы. Поле маркіруюць у двух напрамках 80x80 см. На перасячэнні дзвюх ліній высаджваюць 4 расліны (гняздо) ў квадрат на адлегласці 12 см адна ад адной.

Пасадка суніц садовых робіцца так: каля шнурка па адметцы савочкам або рукой робіцца

Спосабы пасадкі суніц садовых: а) радковы; б) стужачны; в) квадратна-гнездавы.

Прычыны бываюць розныя

«На градках морквы сярод прыгожых вытанчаных асобінаў часта сустракаюцца «рагатыя» караняплоды. У чым справа і як гэтага пазбегнуць?» Н. Забаронька, Клецкі раён.

1. Часта дэфармацыя караняплодаў морквы назіраецца на ўчастках, дзе ўносіцца свежы гной, асабліва калі ён складаецца з асноўным з саломы. Калі карань морквы ў час росту сустракае на сваім шляху перашкоду ў выглядзе свежага гною, ён разгаліноўваецца.

2. Калі ў глебе многа каменчыкаў, рэшткаў будаўнічых матэрыялаў і г.д., адбываецца тое ж самае, што і ў першым выпадку.

3. Такая з'ява абавязкова бывае на цяжкіх па механічнаму саставу глебах (гліністых, сугліністых). Моцныя ліўнёвыя дажджы, якія прайшлі ў чэрвень-ліпені садзейнічалі ўшчыльненню глебы. Адноль узнікае неабходнасць у сістэматычным рыхленні, глыбіня якога павінна павялічвацца па меры росту караняплодаў.

4. Морква бывае вельмі разгалінаванай пры вырошчванні на кіслых глебах. Для морквы рэакцыя асяроддзя глебы павінна быць бліжэй да нейтральнай.

ПЧАЛІНЫ

Пчяляру на заметку

Вараатоз — небяспечная хвароба пчол, яю выклікае клешч вароа якабсоні. Паразітуе клешч на пчолах, трутнях, матках, лічынках і кукалках. Размнажаецца ў запячатанай ячэйцы. Цяпер працягваюць рэагуюць розных вытворцаў па барацьбе з клешчам. Але перш чым прымяняць хімічныя препараты, можна паспрабаваць бясшкідныя і даволі эфектыўныя сродкі, якія карыстаюцца нашымі продкі. Напрыклад, такім сродкам лічыцца звычайны багун (багульник). Апрацоўваць пчаліную сім'ю лямбінным дымарам з дымам ад багуна можна ад першага вясенняга аблёту да фарміравання клуба, пры зборным стане сям'і. Праводзіць апрацоўку вечарам, калі ўсе пчолы збіраюцца ў вулей. У дымар замест гнілушак можна пакласці высушаны багун і дым пусціць у ніжні ляток вуля — 20 клубоў дыму на вулей. Вулей не варта герметызавать, рамкі не рассоўваюць і ляткі не закрываюць. Пчолам гэта не шкодзіць, а клешч гіне і знішчаецца.

Дымам багуна апрацоўваюцца рамкі з ващынай і сусшу перад паставоўкай у вулей. Рамкі з ващынай і сусшу ставяцца ў поліэтыленавы пакет, пускаяцца туды дыму багуна, пакет шчыльна завязваць і пакінуць на 5 сутак. Размнажэнне і выхад клешча на такіх рамках нязначны. Расклад развіваецца здаровым, і сям'я хутка набірае сілу. Спосабы апрацоўкі вельмі простыя, пчолам не наносіцца шкоды, а эфектыўнасць не горшая, чым ад хімічных прэпаратаў і тэрмаапрацоўкі. Выкарыстоўваюцца супраць клешча і чабор.

НАРОДНЫ КАЛЯНДАР

НА МІКОЛУ КАЧАНСКАГА — КАЧАНЫ ЗАВЯЗВАЮЦА, А ВА МЯДВОІ СПАС — ДАЗВАЛЯЛАСЯ ЕСЦІ МЁД НОВАГА ЗБОРУ

9 жніўня — Мікола Качанскі, капуснік, як яго называюць. «Да гэтага дня на полі капусным качаню «густа». Пара асацыюецца з ураджаем капусты, бо з гэтага дня капуста ў качаны завязваецца. Паўсюль у гэты дзень збіралі леваявыя расліны.

11 жніўня — Калінаў дзень. Калі раніцай не будзе марозоў, то і на Лугу (5 верасня) не замарозіць. «Пранясі, Божа, Калінінка марокам, а не марозам».

12 жніўня — Сіла і Сілуян, Іван-воін. Калі ў гэты час дні стаяць памурныя і халоднаватыя — дажджу можна і не чакаць. Святых апосталаў Сілу і Сілуяна ўспрымалі літаральна па іх імёнах і прыпісалі гэтую сілу перш за ўсё хлебу: «Сіла хлеб сіліць». А таксама лічылі, што «Святая Сіла прывібаецца мужыку сіль» сабраць ураджай і засеяць новае поле.

А за Іванам-воінам у народзе замацавалася ўяўленне як аб абаронцы ад зладзей. Калі чаццелі пакараць злоснага ворага, то слухалі малебен Івану-воіну.

14 жніўня — Мядовы Спас, Макавей. У Спаса ўсяго ў запасе: і дождж, і пагода, і шэрая непагадзь. Гэты дзень у народзе называюць «мокрым», «мядовым» або «макавым» Спасам. У сувязі з асвячэннем вады святая таксама называецца «Спас на вадзе». Каб у калодзежы была чыстая вада, на першы Спас яго абавязкова асвячалі.

Гэты дзень — святая пчяляроў. «На першы Спас залюваць соты», кажуць у народзе. Толькі з гэтага дня дзаваліцца есці мёд новага збору. Лічылася, што той, хто народзіцца ў гэты дзень, будзе добрым пчяляром.

Спас Макавы — святая маку, таму пклі бліны, гатавалі варанкі і іншыя стравы, дзе абавязкова быў мак. Мак асвячалі ў царкве і абсыпалі ім усё навокал: дом, падворак, хлеў, свойскія жывёл. Лічылася, што варта абсыпаць дом асвячонам макам — і ўсе падкопы супраць свае будучы нічога не варты. Па народнай традыцыі ў гэты дзень абавязкова дапамагалі ўдовам і сіротам.

У гэты дзень у некаторых мясцінах асвячалі садовыя кветкі. Частку кветак неслі на поле для добрага ўраджаю, другую частку — на магільні памёрлых дзяцей. Гэта традыцыя нарадзілася ў гонар сямі мунікаў — малых дзяцей, якія загінулі ў гэты дзень за хрыстоўную веру.

КАРЫСНА ВЕДАЦЬ

У многіх невялікіх садах многа шкоды прыносіць яліньвае пладжэрка, а знішчаць яе хімікатамі нельга — можна пашкодзіць агародніну. Добрым сродкам у барацьбе з матыльком гэтага шкодніка з'яўляецца кіслыя прыманкі. У паўлітровы слоік з прыманкай нанач трапілае 8–10 матылькоў, а кожны з іх адкладвае да 200 яек.

Настой для прыманкі гатуецца з суханых ападкаў. На вырод бярэць 250–300 г сухафруктаў і варыць 20 хвілін, затым здымаюць з агню і настойваюць двое сутак, праздждваюць, дабуваюць крыху шукру, разліваюць у слоікі і развешваюць іх пад нахілам так, каб птушкам на наступны дзень было зручна паядаць матылькоў.

З агнёўкай, малінавым даўганосікам і іншымі шкоднікамі можна змагацца і шляхам рэзкай мэчы прыкладваючага іх паху. Напрыклад, агнёўка арыдавае яйкі на парчак і агрэсцы, а малінавы і сунічны даўганосік толькі на маліне і суніцах, пазнаючы гэтыя расліны па паху. Калі ж гэтыя расліны апырскнуць слабым растварам бясшкіднага для раслін хвойнага канцэнтрату (2 ст. лыжкі паруху на 10 л вады), то самка зблытаецца ў паху, спалохаецца і пачне адкладваць яйкі куды папапа. Вусені, якія з іх выплываюць, не знойдуць прычынай для іх ежы і памруць з голаду.

Дзёнік бландзінкі Чытанне як характар

Малды беларускі літаратар Б. упершыню час наракае на крытыку, а апошнім часам незадаволены чытачамі. Маўляў, недакувана, пішучы па-беларуску з памылкамі. Між тым, спрэчку з першымі выйгрыш можна, тут ужо, як гавораць, час — судзіць, а вось выйграць у другіх — немагчыма. Больш за тое, сярод чытачоў частымым суграмадзянамі людзі, чый лёс, характар, харызма не толькі не ступаюць пісьменнікам, але і значна ярчэйшыя.

А наогул, ці ёсць ён — ідэальны, узорны чытач? Будзеце здзіўлены, але для мяне гэта Вера Харужа. Прызнаюся, да нядаўняга часу не было ў мяне ніякіх эмоцый адносна яе імя, хоць і ведала, хто гэта. А тут чытаю фотакопію яе ліста да Міхасы Лынькова, надрукаваны нядаўна ў «Полымі» і, дзіву даюся...

У лісце гэтым, ад першага да апошняга слова напісаным па-беларуску, уражаны ад двух апазданняў, адно яна ўхваляе, другое крытыкуе, як «пасрэднае», хоць і вельмі тактоўна. Цікава тое, што Харужа ў Лынькоў прапачыла не былі знаёмыя, але, як тлумачыць сама аўтарка ліста, «справы беларускай літаратуры настолькі востра і глыбока мяне цікавяць, што, выбачайце, таварыш пісьменнік, не магу не выражаць сваёй радасці ці незадаволенасці ў адносінах да яе». Ліст напісаны дзюгою красаві

Насустрэч Пекіну

Да пачатку ХХІХ Летніх Алімпійскіх гульняў у Пекіне застаецца 1 год (365 дзён)

Спецвыпуск № 3 газеты «Звязда» і Нацыянальнага алімпійскага камітэта Рэспублікі Беларусь

На сённяшні дзень 76 беларускіх спартсменаў выканалі кваліфікацыю, неабходную для удзелу ў Алімпійскіх гульнях-2008 у 6 відах спорту: лёгка атлетыка — 48, плаванне — 12, стральба кулявая — 9, скаккі ў ваду — 2, веласпорт (шасэ) — 1, парусны спорт — 4.

ПРАЗ ГОД СПАРТСМЕНЫ ЗБЯРУЦА Ў «ПТУШНЫМ ГНЯЗДЗЕ»

Пасля сцюдзёнай зімы птушкі вяртаюцца з поўдня дадому да сваіх гнёздаў. Так і кожны чатыры гады спартсмены збіраюцца на галоўнай арэне Алімпійскіх гульняў. Нездарма цэнтральным аб'ектам летніх Алімпійскіх гульняў-2008 у Пекіне выбраны нацыянальны стадыён «Птушынае гняздо» (там адбудуцца цырымонія адкрыцця і закрыцця, спаборніцтвы лёгкаатлетаў і галоўныя матчы па футболе). Гэту назву ён атрымаў дзякуючы сваёму ўнікальнаму сеткаваму дызайну з калчавымі сталёвымі канструкцыямі ў вонкавай частцы (іх вага 42 тысячы тон). «Птушынае гняздо» дыяметрам больш 300 метраў можа прыняць каля 90 тысяч гледачоў. Па сваёй змяшчальнасці, камфорту і выкарыстанню найвышэйшых тэхналогій нацыянальны стадыён вылучаецца сярод іншых галоўных алімпійскіх арэн. Чым яшчэ, акрамя гэтага цуда архітэктуры, арганізатары будуць здзіўляць гасцей, карэспандэнты «Звязды» расказала Чжан Ін, аташа па справах культуры амбасадары Кітая ў Беларусі.

Алімпійскія гульні пройдуць у нашай краіне ўпершыню, таму для ўсіх жыхароў Кітая — гэта вялікае свята, самая важная справа, вялікі фестываль спорту і сяброўства розных народаў. — Кажнаму, хто прыязе на нашу Алімпіяду, прадастаўляецца цудоўная магчымасць пазнаёміцца з традыцыямі Кітая, нашай багатай культурай, нацыянальнай кухняй, звычайна, стаць у Пекіне сведкам сустрэчы ўсходняй і заходняй культуры. Усе алімпійскія аб'екты будуць гатовыя да канца 2007 года. Паводле слоў Чжан Ін, спартыўныя пабудовы (іх будзе 37, як новых, так і рэканструаваных) заклікаюць паказаць навукова-тэхнічны дасягненні Кітая, бо выкарыстанне лепшае абсталяванне, вопыт вядучых спецыялістаў, найаховаў будаўнічых матэрыялаў. Прыклад таму — нацыянальны цэнтр па плаванню пад назвай «Куб вады». Матэрыялы для яго вонкавага афармлення (каля 3 тысячы бліскавітых злуччаных кавалачкаў нагадваюць пухірыкі вады), праз якія можа праходзіць сонечнае святло, яшчэ не выкарыстоўваў ніхто ў свеце. Таксама ніхто не ўзводзіў аб'екты з такой вялікай колькасцю сталі, як «Птушынае гняздо». Нельга не ацаніць палёт фантазіі аўтару алімпійскіх будынкаў — простых, практычных, функцыянальных — і пры ўсім гэтым яны яшчэ і падкрэсліваюць асаблівасць культуры Кітая. Напрыклад, арэна для спаборніцтваў па гімнастыцы і гандболу выглядае ў форме традыцыйнага кітайскага веера. Не ўступае па задумцы і «Птушынае гняздо»: улівачы, што ў кітайцаў існуе 12 знакаў нараджэння (у прыватнаму дракон, змяя), на стадыёне будзе менавіта 12 уваходаў, а над кожным з іх пазначаны адзін з гэтых знакаў, таму знайсці сваё месца на трыбуне будзе вельмі проста. Нагледзецца на ўнікальнасць алімпійскіх пабудов, не меншай увагай, з пункту гледжання аташа па справах культуры, заслугоўваюць алімпійскія медалі: «Мы лічым, што спартсмены — моцныя людзі не толькі фізічна, але і сваім духам, таму на адваротным баку медалю выкарыстаны нефрыт, які ў Кітаі азначае высокую павагу, а выява багіні Нікі на фоне стадыёна ў Грэцыі на прароднім баку ўзнагароды гаворыць, што ўладальнік медалю — сапраўдны пераможца», — тлумачыць Чжан Ін. Што ж датычыцца планаў гаспадароў у заваяванні медалю, то кітайскія спартсмены тут не раскрываюць карт: кажуць толькі, што яны традыцыйна моцныя ў настольным тенісе, скачках у ваду, дзюдо, бадмінтоне, валейболе, спартыўнай гімнастыцы і таму вельмі жадаюць пацвердзіць свой клас у іх, аднак кітайскія атлеты марыць аб дасягненні і ў новых для сябе відах спорту. Усе яны рыхтуюцца і імкнучыся да поспеху. Увесь свет ведае аб тэхнічнасці і працаздольнасці кітайцаў. — Алімпіяда ў Пекіне, без сумненняў, увойдзе ў гісторыю, бо будзе адметная ад іншых, — пераканана Чжан Ін. — У нашых Гуль-

Ігар МАКАРАЎ:

«ГАЛОЎНАЕ — КОЛЬКІ ВАЖЫЦЬ МЕДАЛЬ, А НЕ СПАРТСМЕН»

Спартыўны лёс складваецца непрадказальна: учора ты алімпійская надзея, сёння — алімпійскі чэмпіён, а што будзе заўтра — мы разумеем толькі, калі яно ператвараецца ў «сёння» і «учора». Прыклад такой непрадказальнасці — «сёння» дзюдаіста Ігара Макарава. Дзякуючы сваім таленту, зманакраванасці і упартасці ён падараваў тры гады таму сям'і і сабе, і бальшышчам, бо праславіў Беларусь, узшышоў на алімпійскі п'едэстал у Афінах. Зараз жа спартсмен аднаўляецца пасля траўмы кале-на і толькі ўключаецца ў барацьбу за птушчу на Алімпіяду-2008. На пытанне, куды ён імкнецца, калі ўжо — алімпійскі чэмпіён, за год да АГ-2008 без ліцэнзіі ў кішэні Ігар адказаў так:

— Імкнуся толькі наперад! Калі ж нешта ў мяне не складзецца, значыць, — «стрэліць» нехта іншы. Аднак здавацца я не збіраюся. — Зараз у вас не лепшы перыяд — пасля хваробы напатакала траўма, з'явіліся лішкавыя кілаграмы. Алімпійскі чэмпіён ведае, як выйсці пераможцам з праблемных сітуацый? — Я люблю салодкае і таму даводзіцца змагацца з вагой. Цікава, але да таго, як я стаў алімпійскім чэмпіёнам, нікога чамусьці не хваляла, што мне трэба пазбаўляцца ад 10—12 кілаграмаў. Гэта нармальна для спартсменаў, якія выступаюць у найцяжэйшых вагавых катэгорыях! Галоўнае — колькі важыць медаль, а не чалавек, які яго заваяваў. — Якія словы вы б сказілі іншым спартсменам, якія марыць аб удзеле ў Алімпіядзе-2008 і змагаюцца за ліцэнзію? — Пажадаў бы ім як мага лягчэй правесці адборачны цыкл, каб адбор прайшоў на адным дыханні, бо тады больш сіл застаецца на галоўны старт. — Маленькая дачка любіць прымерыцца на сябе афінскае «золата» бацькі? — Яна ведае, дзе ляжыць медаль (у шуфлядзе), таму ў любы час можа ўзяць яго. — Колькі часу, калі не сакрэт, мінула, пакуль вы ачунялі пасля феерычнага перамогі ў Афінах? — Шчыра кажучы, толькі апошнія паўгода, як я прыйшоў у сябе пасля той вялікай колькасці эмоцый ад хвалевання і радасці. Як гэта было? У першай схватцы беларус выйграў у казахстанца Асхата Жыткеева, у другой — у фіналі Ціма Пелталу, далей — у грузіна

Джыкараўлі, у паўфінале — у галандца Ван дэ Гейста, які дагэтуль перамог алімпійскага чэмпіёна Сіднея-2000 японца Іноэ. Да фінальнага паядынку ў Афінах Ігар ніколі не сустракаўся з моцным карэяццам Ян Сун Хо, таму ў рашаючай схватцы спачатку сапернік па чарзе праводзіў разведку «ворага», потым актывізаваўся азіят, а беларус абараняўся і чакаў патрэбнага моманту. І ў рэшце рэшт дакаваўся яго. «Золата» Макараў здобываў на радзіме першай Алімпіяды ў Грэцыі ў самай прэстыжнай вагавой катэгорыі 100 кг. Узнагарода вышэйшай якасці гамяльчаніна стала першай у беларускай скарбонцы.

3 першых вуснаў

Гэтым днём у Пекіне праводзіцца сустрэча ішфаў алімпійскіх місій, на якой арганізатары АГ-2008 за год да пачатку гульняў, трымаючы сваёсваеаглядную справаздачу перад высокімі гасцямі. Беларусь на гэтым мерапрыемстве прадстаўляюць першы віцэ-прэзідэнт НАКА РБ Геннадзь АЛЯКСЕЕНКА, міністр спорту і турызму РБ Аляксандр ГРЫБГАРАЎ, генеральны сакратар НАКА РБ Георгій КАТУЛІН.

Olympic Venues Алімпійская арэна 奥运场馆

Пекінская «капуста»

Дэвізам Гульняў-2008 сярод звыш сотні тысяч прапаноў быў выбраны слоган «Адзін свет — адна мара». Машца на ўвазе мара пра светлую будучыню для жыхароў усяй планеты. Дарчы, на сесі Міжнароднага алімпійскага камітэта ў 2001 годзе, дзе выбралася месца правядзення Гульняў-2008, Кітай меў дэвіз «Новы Пекін, вялікая Алімпіяда». Эмблема Гульняў-2008 стала выява чалавек, які бяжыць і нагадвае кітайскі іерогліф, што значыць — сталіца. Талісманам Гульняў у Кітаі сталі панда, тыбецкая антылопа, ластаўка, рыба і дух алімпійскага агню. У аргамітацы «Пекін-2008» перакананы, што гэтыя сімвалы адлюстроўваюць культурную шматнацыянальнасць Кітая як шматнацыянальнай краіны. Цікава, што некалькі талісманоў было на Алімпіядзе ў Сіднеі-2000 (качанос, яхадна і кукабар), на якой беларусы заваявалі самую вялікую колькасць медалюў за ўсю гісторыю свайго выступлення. Магчыма, пяць сімвалаў у Кітаі — добры знак для нашых спартсменаў? У дзень адкрыцця Алімпіяды (8 жніўня 2008 года) ля Вялікай Кітайскай сцяны ажыццявіць 2008 пар. Запіс жадаючых абраць шлюб пачынаецца за год да пачатку Гульняў. Мэта акцыі — прадама-страваць гасцям, які праводзіцца традыцыйна вывелі ў Кітаі. Арганізатары летніх Алімпійскіх гульняў у Кітаі імкнучыся зрабіць яе самай экалагічна чыстай — «зялёнай». Нездарма краіна плануе выкарыстаць свой багаты запас энергіі ветру, каб звярнуць увагу жыхароў планеты да абароны акаляючага свету. У час Алімпіяды-2008 Пекін будзе забяспечаны электраэнергіяй, дзякуючы 33-м ветраным электрастанцыям. Чакаецца, што ветраныя электрастанцыі дазволіць знізіць выдканне вуглякіслага газу ў алімпійскай сталіцы на 10 млн. тон у год. Кошт праекта ацэньваецца ў памеры \$76,96 млн. Яшчэ да старту Гульняў у Пекіне арганізатары вырашылі ўстанавіць адзін рэкорд: эстафета алімпійскага агню-2008 стане самай маштабнай — яна працягнецца 150 дзён, пройдзе праз 135 гарадоў і пераадыле 137 тысяч кіламетраў. Факел выкананы ў выглядзе папяровага світка, бо папера — адна з галоўных вынаходкаў Кітая. На просьбу журналістаў даведацца, чым арганізатары будуць здзіўляць гледачоў на цырымоніі адкрыцця і закрыцця Гульняў, быў адкрыты толькі адзін сакрэт: шод адбудзецца на стадыёне «Гняздо птушкі», які будзе ўведзены ў строй толькі ў наступным годзе.

Андрэй КРАЎЧАНКА:

«ЛЁГКААТЛЕТЫ — ВЯЛІКАЯ СЯМ'Я»

Некаторым спартсменам так і не ўдалося трапіць на свой галоўны старт — Алімпіяду. Па розных прычынах. Гамяльчанін Андрэй Краўчанка, які выступаў ў лёгкаатлетчыным мнагабор'і, на шчасце, не з ліку гэтых людзей. Ён заваяваў птушчу ў Пекіне. Гульні-2008 стануць для прадстаўніка «каралева спорту» дэбютам на Алімпіядзе. — Калі я ў дзяцінстве глядзеў спаборніцтвы, — узгадвае Андрэй, — мала што разумееў. У мнагабор'е я прыйшоў у 15 гадоў. Асабліва захацелася трапіць на Алімпіяду ў час паказу мінулых Гульняў у Афінах. Я рады, што пролук у Пекін у мяне ўжо ёсць, але вялікіх эмоцый пакуль няма, бо да Алімпіяды яшчэ цэлы год. Патрэбна шмат зрабіць, бо ў іншых спартсменаў, якія выступаюць у адной дысцыпліне, ёсць час папрацаваць над дробязямі, палепшыць сваё майстэрства, а мне трэба адточваць сваё ўменне аж у дзясці дзясціліх. Што выбраў мнагабор'е, Андрэй не шкадуе і кажа, што вельмі любіць яго, хоць ёсць яшчэ над чым працаваць. — У мяне такі склад цела, — прызначае спартсмен, — што лепш мне ўдаецца бег, а вось штурханне і, магчыма, скаккі трэба яшчэ падцягнуць, каб з'явілася стабільнасць. Дзякуй, таварышы па камандзе дапамагаючы сваімі парадамі. У прыватна-наасці, штурхальнік ядра Павел Ляховы. Наша лёгкаатлетчыная зборная як адна сям'я. Я заўжды вельмі люблю за сваіх калег. На пытанне, чым гамяльчанін растлумачыць той факт, што большае колькасць ліцэнзіяў у актыве менавіта лёгкаатлетаў, ён не гаворыць аб таленце, напружаных трэнероў, здароўя, удачы і ўпэўненасці ў сабе. Калі гэта здэйсніцца, будзе новая рэкорды, імёны ў беларускім спорце і алімпійскія медалі. Падлічым іх пасля фінішу, каб не сурочыцца. Будзем сачыць за выступленнем не толькі Андрэя Краўчанкі, але і іншых навічкоў і «старычкоў» на Алімпіядзе, «ва-раў» за нашых і спадзяюцца, што ў Пекіне не падвядуць лідэры нацыянальнай каманды і абавязкова «стрэліць» нехта з маладых. Пакуль жа за год да пачатку напружаных адказных спаборніцтваў пажадаем усім нашым спартсменам — тым, хто ўжо мае ліцэнзіі і толькі імкнецца іх атрымаць, здароўя, удачы і ўпэўненасці ў сабе. Калі гэта здэйсніцца, будзе новая рэкорды, імёны ў беларускім спорце і алімпійскія медалі. Падлічым іх пасля фінішу, каб не сурочыцца.

Матэрыялы спецыяльна падрыхтавалі Уладзімір ЗДАНОВІЧ, Ірына ПРЫМАК.

Нэллі КІМ:

«НА АЛІМПІЯДЗЕ Я АДЧУЛА СЯБЕ ІДЭАЛЬНАЙ»

Нэллі Кім — адна з самых тытулаваных спартсменак свету (пяць разоў уздымалася на самую вышэйшую прыступку алімпійскага п'едэстала), якая і пасля завяршэння свайго спартыўнай кар'еры не пакінула спартыўную гімнастыку. У калекцыю ўзнагарод Нэллі Уладзіміраўны ў сьветлім ліпені дабавіўся медаль Нацыянальнага алімпійскага камітэта. Зараз заслужаны трэнер Беларусі жыве ў Амерыцы, з'яўляецца прэзідэнтам жаночага тэхнічнага камітэта Міжнароднай федэрацыі гімнастыкі. За год да старту пекінскай Алімпіяды карэспандэнт «Звязды» пацікавіўся ў Нэллі Уладзіміраўны, у чым ёе сакрэт поспеху: — У жывіцы заўжды так атрымліваецца, што хочацца выдць максімум, а калі так да гэтага імкнешся, не можаш сябе цалкам кантраляваць, таму і адбываюцца зрывы і памылкі. Каб спартсмен рэалізаваў сябе, трэба выяваць тое, чаму вучылі трэнеры, — не больш і не менш. Матывацыя ж ва ўсіх, хто рыхтуецца да Алімпіяды, цудоўная. Каб збіць стрэс перад адказнымі спаборніцтвамі, трэба больш выдзяляць на розныя спаборніцтвы і знаёміцца з сабой і сваёй краінай. — 3 чым вы можаце параўнаць удзел у Алімпіядзе? — Ці існуе нешта падобнае? Старажытныя грэкі нездарма лічылі Алімпіяду вянцом усюга, а алімпіяды — на-палову багамі. У свеце не так шмат алімпіяды і яны, як правіла, — унікальныя не толькі спартсмены, але і людзі. — Які для вас адваротны бок алімпійскага медалю? — На Алімпіядзе я адчула сябе ідэальнай, бо мне паставілі максімум балаў. Я зразумела, што вышэй быць не магчыма. Гэта было прыемна, але пасля такіх дасягненняў людзі на цбе вяртаюцца увагу. Калі яна знадта вялікая ад прэсы і бальшышчак — гэта адмоўны бок славы. У мяне быў момант, калі хацелася свахацца, бо хочаш ці не, а пры зносінах з людзьмі ты губляеш сваю энергію і тады яе можа не хапіць для падрыхтоўкі да чарговых старту. Тра-

Сёння

Table with weather forecast for various cities: Сонца, Мінск, Віцебск, Мар'ілёў, Гомель, Гродна, Брэст, Месяц, Апошняя квадра 6 жніўня, Месяц і сузор'і, Блізнят, Імяны, Пр. Праскоўі, Ермалая, Майсея, К. Дамінікі, Цыпрыяна, Эміліяна.

Надвор'е на заўтра

Weather forecast map for various cities: Мінск, Віцебск, Гродна, Мар'ілёў, Брэст, Гомель. Includes temperature ranges and weather icons.

...у суседзях

Weather forecast for neighboring cities: ВАРШАВА, МАСКВА, ВІЛЬНЮС, РЫГА, КІЕЎ, С-ПЕЦЬЯРБУРГ.

8 жніўня

1941 год — на рашэнне Стаўкі ВГК па ваенных аб'ектах Берліна быў нанесены бомбавы ўдар саветскай авіяцыяй з аэрадрома Кагул, што ў раёне в. Саарэма Маанзундскага архіпелага. З пяці самалётаў да сталіцы фашыстаў далейшы толькі адзін, які і скінуў бомбы. Для немцаў гэта стала сапраўдным шокам. 1917 год — пачаўся VI з'езд партыі бальшавікоў, які ўзяў курс на ўзброенае паўстанне. «Памерці за ідэю — гэта гучыць не дрэнна, дык чаму ж не паслаць ідэю намерці за нас». Артур Ляміцкі (1915—1991), англійскі эканаміст.

Усмійнемся!

— Агадай загадку. Бывае белае, бывае чырвоное і чорнае. — Няма такога віна — чорнага! — Але! Дарагая! Выходзь за мяне замуж! — Зараз не магу — я пазноці фарбую! — Чаго хочеш жанчыны? — Жанчыны хочучы, каб усё было так, як яны хочучы! — Я са свайго дзятчыннага ужо два гады сустракаюся. — Хутка дэмбель?

Сардэчна вітаем з 50-годдзем Таццяну Іванаву ДАМІНО з вёскі Стараволя. Жадаем здароўя, удачы і ў будні, і ў святы, Хай добрыя весткі прыходзіць у хату. Суседзі, Пружанскі раён.

Advertisement for BELVNEŠEKOOMBANK. Includes text: ОТКРЫТОЕ АКЦИОНЕРНОЕ ОБЩЕСТВО БЕЛВНЕШЭКООМБАНК, Открытое акционерное общество «Белвнешэкономбанк», расположенное по адресу: 220050, г. Минск, ул. Мясникова, 32, сообщает о проведении 17 августа 2007 г. Общего собрания акционеров в заочной форме.

ЗВЯЗДА БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА. ЗАСНАВАЛЬНІКІ: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь. РЕГІСТРАЦЫЙНЫ НУМЕР 1.

Галоўны рэдактар У. НАРКЕВІЧ. РЕДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ: І. БАРАНОВІЧ, С. ГРЫБ, У. ЗДАНОВІЧ (намеснік галоўнага рэдактара), Н. КАРПЕНКА, Л. ПАХМАНЕНКА, Т. ПАДАЛЯК, С. ПРОТАС (намеснік галоўнага рэдактара), С. РОСОЛЬКА, Л. РЫЖАНКОВА (першы намеснік галоўнага рэдактара), Л. СЕВІДЗЬКА, А. СЛАНЕЎСкі (намеснік галоўнага рэдактара), В. ЦЕЛЯШКА, І. ШЧУЧЭНКА. НАШ АДРАС: 220013 г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10-а. ТЭЛЕФОНЫ: прыёмная — 287-19-19 (тэл.факс); аддзелаў: псіхалогіі — 287-18-64, падліку і расліскаўодвання — 287-18-51, юрыдычнага — 287-19-68, сакратарыята

— 292-05-82, адказных за выпуск дадатка: «Чырвоная змена» — 292-44-12; «Мясцовае самакіраванне» — 292-21-03, уласных карэспандэнтаў: у Брэсце: 20-37-98, Віцебску: 24-31-92, Гродне: 43-25-29, Гомелі: 74-13-92, Баранавічах: 7-26-02, Мар'ілёве: 32-74-31; бухгалтэры: 292-22-03; даведкі па рэкламе і аб'явах тэл.факс: 287-17-79, e-mail: reklama@zvazda.minsk.by, рэдактар рэкламнага аддзела — тэл./факс 292-04-52. html: www.zvazda.by E-mail: info@zvazda.minsk.by Аўтары апублікаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць фактаў. Іх меркаванні не з'яўляюцца супадзеннем з меркаваннем рэдакцыі. Рэдакцыя пакаідае за сабой права не ўступаць у перапіску з

аўтарамі. Перадрук матэрыялаў, апублікаваных у «Звяздзе», толькі з дазволу рэдакцыі. Матэрыялы, пазначаныя гэтым значком, носяць рэкламны характар. Адказнасць за змест рэкламы нясуць рэкламадаўцы. Газета адрукавана ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Вьдвастава «Беларускі Дом друку». Мінск, пр. Незалежнасці, 79. Выходзіць 250 разоў на год. Тыраж 34.227. Індэкс 63850. Зак. № 4278. Нумар падпісны ў 19.30. М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12